

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práv

Diplomová práce

Právní postavení homosexuálů ve společnosti

Petr Malich

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Petr Malich, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Právní postavení homosexuálů ve společnosti

Název anglicky

Legal position of homosexual people in society

Cíle práce

Cílem práce je na základě obsahové analýzy právních textů a provedeného výzkumu vyhodnotit právní úpravu problematiky postavení homosexuálů ve společnosti se zaměřením na možnou adopci a uzavírání registrovaného partnerství. Výzkum v diplomové práci je zaměřen na zjištění názoru homosexuálních jedinců v produktivním věku na vybrané aspekty jejich právního postavení v České republice v kontextu práv ve vybraných státech.

Metodika

- shromáždění podkladů pro zpracování zadané práce
- prostudování podkladů teoretické části práce s využitím metody deskripce, analýzy relevantních právních textů
- shromažďování podkladů pro zpracování aplikační části práce
- vyhodnocení získaných dat, sumarizace výsledků a jejich zpracování za využití metody komparace a kompilace
- diskuze, závěr

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Diskriminace, homosexualita, legislativa, postavení, právo, rodina, společnost, zákony

Doporučené zdroje informací

- BONNA, O. Africa & the Homosexual Agenda. Charlotte: CreateSpace Independent Publishing Platform, 2013, 126 s. ISBN 978-1494254520.
- BRZEK, A. Sexuologie pro právníky. Praha: Karolinum, 1999, 70 s. ISBN 80-718-4383-0.
- CORRALES, J. a M. PECHENY. The Politics of Sexuality in Latin America. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2010, 480 s. ISBN 978-0822960621
- MORUS. Světové dějiny sexuality. Překlad Stach, J. Praha: Naše vojsko, 1992, 298 s. ISBN 80-206-0071-X.
- NICOLAS, P. a M. STRONG. The Geography of Love: Same-Sex Marriage & Relationship Recognition in America. Seattle: CreateSpace Independent Publishing Platform, 2012, 38 s. ISBN 978-1481178860.
- NOVOTNÝ, P. Nový občanský zákoník: rodinné právo. Praha: Grada, 2014, 194 s. ISBN 978-802-4751-672.
- POLÁŠKOVÁ, E. Plánovaná lesbická rodina. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 249 s. ISBN 978-80-210-5013-6.
- SEIDL, J. Od žaláře k oltáři. Brno: Host, 2012, 582 s. ISBN 978-807-2945-856.
- STEHLÍKOVÁ, D., PROCHÁZKA, I. a HROMADA, J. SOHO. Homosexualita, společnost a AIDS v ČR. Praha: Orbis, 1995, 140 s.
- WEISS, P a Zvěřina J. Sexuální chování v ČR: situace a trendy. Praha: Portál, 2001, 159 s. ISBN 80-717-8558-X.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 17. 10. 2018

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 10. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Právní postavení homosexuálů ve společnosti" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Janě Borské, Ph.D. za cenné rady, věcné připomínky, trpělivost a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce. Též bych rád poděkoval všem svým respondentům a lidem, kteří mi je pomohli sehnat.

Právní postavení homosexuálů ve společnosti

Abstrakt

Diplomová práce na téma „Právní postavení homosexuálů ve společnosti“ se zabývá stavem partnerského soužití a možnostmi adopce homosexuálními páry v České republice s porovnáním situace ve Velké Británii a Ruské federaci, stejně jako tím, jak homosexuálové samotní vnímají svoji právní situaci.

Teoretická část se zabývá vztahem společnosti k homosexualitě, analýze zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a změně některých souvisejících zákonů, zejména v oblasti partnerství a adopce a situace je srovnána s dříve jmenovanými státy. V této souvislosti jsou zmíněny mezinárodní organizace působící v této oblasti.

To, jak homosexuálové vnímají své právní postavení je zjištěno v praktické části za pomoci vyhodnocení krátké ankety a jsou prezentovány výsledky tohoto šetření, spolu s hodnocením stanovených hypotéz. Provedeným výzkumem jsme zjistili, že homosexuálové v České republice nejsou se stavem věcí příliš spokojeni, což dokazují i různá hnutí, která se snaží situaci změnit a přiblížit se Velké Británii, která má proti naší zemi značný náskok.

Klíčová slova: Homosexualita, práva, postavení, legislativa, zákony, registrované partnerství, adopce, společnost, vztahy

Legal status of homosexual people in the society

Abstract

The thesis with topic of „Legal status of homosexual people in the society“ deals with same sex relationship and adoption by homosexual couples in the Czech republic compared to the Great Britain and the Russian Federation, as well as their own perception of their legal status.

Theoretical part is about attitude of homosexuality towards homosexuality, analysis of act of parliament no. 115/2006 Sb. about registered partnership and change of other related acts of parliament, with focus on partnership and adoption, compared to before mentioned states. In relation to that, international organization working in this field.

How homosexual people perceive their legal status if found out in research part of the thesis, using a short survey. The results are presented along with evaluation of set up hypothesis. With the research it was found out that homosexual people in the Czech republic are not entirely happy with their legal status, which further proves number of movements which try to improve situation and to get closer to Great Britain, which is step ahead compare to Czech republic.

Keywords: Homosexuality, law, legal status, legislation, act of parliament, registered partnership, adoption, society, relationship

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce.....	15
2.2 Metodika.....	15
3 Literární rešerše	19
3.1 Definice pojmů	19
3.1.1 Homosexualita.....	19
3.1.2 Pojem produktivní věk	20
4 Práva homosexuálů v historii	21
5 Společnost a homosexualita	24
5.1 Homofobie	24
5.2 Coming out	25
5.3 Problémy spojené s HIV/AIDS	26
5.4 Diskriminace a šikana.....	27
5.5 Základní faktory ovlivňující postoje veřejnosti k homosexuálům	28
5.5.1 Náboženství	28
5.5.2 Státní zřízení.....	29
5.5.3 Věk	29
5.5.4 Pohlaví.....	30
5.5.5 Rodina	30
5.5.6 Škola.....	31
5.5.7 Elity	32
6 Vybrané aspekty práv lesbických, gay, bisexuálních a transgender osob v České republice	33
6.1 Registrované partnerství	33
6.2 Adopce.....	35
6.3 Porovnání s vybranými státy	36
6.3.1 Velká Británie	36
6.3.2 Ruská federace	38
6.3.2.1 Antipropagační zákon	40
7 Mezinárodní organizace zabývající se právem lesbických, gay, bisexuálních a transgender osob	42
7.1 International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA).....	42
7.1.1 Čím se ILGA zabývá.....	42
7.1.2 Jak ILGA pracuje	43
7.1.3 ILGA regiony	43

7.2	International Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer & Intersex Youth and Student Organisation (IGLYO)	44
7.3	Iranian Railroad for Queer Refugees (IRQR).....	45
7.4	Global Action for Trans Equality (GATE).....	45
7.5	Global Respect In Education (GRIN).....	46
7.6	Pride House International (PHI)	47
7.7	The Kaleidoscope Trust.....	47
7.8	Organization Intersex International (OII).....	48
7.9	OutRight Action International (dříve IGLHRC)	48
7.10	International association of LGBT judges.....	49
8	Postoje české společnosti vůči homosexuálům	51
8.1	Česká společnost a homosexuálové na konci dvacátého století	51
8.2	Česká společnost a homosexuálové v průběhu poslední dekády	51
9	Předchozí výzkumy problematiky	54
9.1	Předchozí autorův výzkum	54
9.2	Další výzkumy	54
10	Výzkum.....	56
10.1	Cíle výzkumu.....	56
10.2	Výzkumné otázky	56
10.3	Hypotézy.....	58
10.4	Výzkumný soubor.....	60
10.4.1	Získávání respondentů.....	60
10.4.2	Popis výzkumných souborů	61
10.5	Analýza dat.....	62
10.5.1	Ruská federace	62
10.5.2	Velká Británie	73
10.5.3	Česká republika	84
10.6	Vyhodnocení hypotéz	97
11	Výsledky a diskuze.....	104
11.1	Výsledky stanovených hypotéz	105
12	Závěr	108
13	Seznam použitých zdrojů	110
14	Přílohy.....	118

Seznam tabulek

Tabulka 1	Způsobí přiznání k homosexualitě potíže v soužití s ostatními?.....	52
Tabulka 2	Homosexuální ženy a muži by měli mít právo... (časové srovnání v %).....	53
Tabulka 3	Jste spokojeni s právní úpravou stejnopohlavních vztahů ve své zemi?.....	62
Tabulka 4	Jste spokojeni s právní úpravou ohledně adopce ve své zemi?.....	63
Tabulka 5	Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě partnera?.....	64
Tabulka 6	Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě z ústavu?.....	64
Tabulka 7	Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?.....	65
Tabulka 8	Co považujete za největší problém v oblasti LGBT práv ve Vaší zemi?.....	66
Tabulka 9	Cítíte se být diskriminováni právním systémem své země?.....	67
Tabulka 10	Co považujete za diskriminaci právním systémem své země?.....	67
Tabulka 11	Považujete úpravu ohledně LGBT práv ve Vaší zemi za dostatečnou oproti České republice?.....	68
Tabulka 12	Považujete úpravu ohledně LGBT práv ve Vaší zemi za dostatečnou oproti Velké Británii?.....	69
Tabulka 13	Uvažovali byste nad emigrací pro získání lepšího právního postavení?.....	70
Tabulka 14	Pokud ano, kam?.....	70
Tabulka 15	Jste:.....	71
Tabulka 16	Identifikujete se jako:.....	72
Tabulka 17	Kolik Vám je let?.....	72
Tabulka 18	Žijete v obci s počtem obyvatel:.....	73
Tabulka 19	Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?.....	73
Tabulka 20	Jste spokojeni s právní úpravou stejnopohlavních párů ve své zemi?.....	74
Tabulka 21	Jste spokojeni s právní úpravou ohledně adopce ve své zemi?.....	74
Tabulka 22	Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě partnera?.....	75
Tabulka 23	Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě z ústavu?.....	76
Tabulka 24	Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava Vašeho státu umožňovala?.....	76
Tabulka 25	Co považujete za největší problém v oblasti LGBT práv ve Vaší zemi?.....	77
Tabulka 26	Cítíte se být diskriminováni právním systémem své země?.....	78
Tabulka 27	Co považujete za diskriminaci právním systémem své země?.....	78
Tabulka 28	Považujete právní úpravu ohledně LGBT ve Vaší zemi za dostatečnou oproti České republice?.....	79

Tabulka 29	Považujete úpravu ohledně LGBT ve Vaší zemi za dostatečnou oproti Ruské federaci?	80
Tabulka 30	Uvažovali byste nad emigrací pro získání lepšího právního postavení?	81
Tabulka 31	Pokud ano, kam?	81
Tabulka 32	Jste:	82
Tabulka 33	Identifikujete se jako?	82
Tabulka 34	Kolik Vám je let?	83
Tabulka 35	Žijete v obci s počtem obyvatel:	83
Tabulka 36	Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	84
Tabulka 37	Jste spokojeni s právní úpravou ohledně soužití stejnopohlavních párů ve své zemi?	85
Tabulka 38	Jste spokojeni s právní úpravou ohledně adopce stejnopohlavními páry ve své zemi?	86
Tabulka 39	Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě partnera?	87
Tabulka 40	Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě z ústavu?	87
Tabulka 41	Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?	88
Tabulka 42	Co je podle Vás největší problém v České republice ve spojitosti s LGBT právy?	89
Tabulka 43	Cítíte se být diskriminováni právním systémem svého státu?	90
Tabulka 44	Co považujete za diskriminaci právním systémem v České republice?	91
Tabulka 45	Připadá Vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Velkou Británií?	92
Tabulka 46	Připadá Vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Ruskou federací?	92
Tabulka 47	Emigrovali byste pro získání lepšího právního postavení?	93
Tabulka 48	Pokud ano, kam?	94
Tabulka 49	Jste:	95
Tabulka 50	Identifikujete se jako:	95
Tabulka 51	Kolik Vám je let?	96
Tabulka 52	Žijete v obci s počtem obyvatel:	96
Tabulka 53	Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	97

Seznam použitých zkratk

LGBT – Lesby, Gayové, Bisexuálové a Transgender osoby

ILGA – International Lesbian, Gay, Trans a Intersex Asociation

IGLYO – International Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer & Intersex Youth and Student organization

IRQR – Iranian Railroad for Queer Refuges

GATE – Global Action for Trans Equality

GRIN – Global Respect In Education

PHI – Pride House International

OII – Organization Intersex International

IGLHRC – International Gay and Lesbian Human Rights Commission

EU – Evropská unie

1 Úvod

Právní postavení homosexuálů ve společnosti je velmi aktuální a živé téma. Důkazem toho budiž návrh šestačtyřiceti zákonodárců z šesti různých stran podaný 13.6.2018, který měl zrušit institut registrovaného partnerství a zavést manželství pro homosexuály, stejně jako společné osvojení dítěte a společnou pěstounskou péči.

Návrh dostal souhlasné stanovisko vlády a měl být projednán 31.10.2018, avšak kvůli nabitému programu byl přesunut na 14.11.2018. Do rozpravy se přihlásilo přes dvacet poslanců a poslankyň, a proto se nestihl projednat. K pokračování jednání by mělo dojít někdy v roce 2019.

V České republice se již několik let střetávají dvě strany. Na jedné jsou podporovatelé zastávající názor, že se jedná o věc přirozenou a zcela normální a homosexuálové by tedy měli mít stejná práva jako lidé heterosexuální. Na straně druhé jsou odpůrci, zastánci tradiční rodiny a tradičních hodnot, o jejichž existenci však lze v dnešní společnosti pochybovat.

Současná právní úprava, která je stanovena zákonem č. 115/2006 Sb. o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, homosexuálním párům dává jen málo práv v porovnání s manželstvím a vzhledem k jejich potomkům jim pouze ukládá povinnosti, avšak nedává jim práva, pokud jeden z nich není biologickým rodičem dítěte.

Tato diplomová práce pojednává o institutu registrovaného partnerství a adopce homosexuálními páry v České republice. V této souvislosti je v diplomové práci situace v České republice srovnávána se situací ve Velké Británii a Ruské federaci, jako dvěma protipóly v Evropě, kdy Velká Británie má velmi pokrokovou právní úpravu této problematiky, která homosexuálním párům umožňuje manželství a adopci a Ruská federace jednu z nejhorších a propagace homosexuality tam je perzekuována. Dále se zabývá postojem veřejnosti k homosexualitě, protože ten je často pro práva homosexuálů klíčový.

Cílem práce bylo pomocí kvantitativního výzkumu zjistit, jaký mají na svoji právní situaci názor sami homosexuálové, zda by si přáli mít stejná práva jako běžní občané, a zda se cítí být svým státem diskriminováni. Co vnímají jako největší problém v souvislosti s právní problematikou, a zda by emigrovali do jiné země, aby získali ta práva, která jim v jejich domovské zemi schází.

Na základě získaných dat je stav ve všech třech zemích analyzován a v závěru jsou doporučeny možné právní úpravy tak, aby došlo k takovému zlepšení situace tak, aby sami homosexuální občané vnímali své postavení ve společnosti pozitivně.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem teoretické části diplomové práce je na základě právní analýzy provést rozbor právních důsledků registrovaného partnerství homosexuálů, stejně jako o právech homosexuálů v oblasti osvojení dítěte. V této souvislosti je dílčím cílem na základě provedeného výzkumu vyhodnotit činnost mezinárodních organizací působících v oblasti právní situace homosexuálně orientovaných lidí. Její součástí bude i zamyšlení nad faktory ovlivňující postoje veřejnosti vůči homosexuální menšině.

Výzkumnou částí práce je vyhodnocení anonymní ankety, jež bude zkoumat názor homosexuálních jedinců v produktivním věku na právní úpravu jejich práv v České republice. Na základě výsledků jsou v závěru doporučena možná zlepšení právní úpravy.

2.2 Metodika

Teoretická část práce bude zpracována na základě podrobného rozboru právní úpravy dané problematiky. Ke zpracování teoretických východisek práce autor využil shromáždění relevantních podkladů pojednávající o současném právním postavení homosexuálů ve společnosti. Zejména bude využito analýzy právních dokumentů a deskripce.

Analýzou rozumíme rozložení, ať už reálné či myšlenkové, zkoumaného objektu – v tomto případě relevantních textů, na dílčí části, jež jsou následně předmětem dalšího zkoumání. Jedná se tedy o rozbor faktů, vlastností a vztahů postupující od každého celku až k jeho částem. Základní předpoklad analýzy je určitý systém v každém zkoumaném jevu, a platí pro něj stálé zákonitosti. Díky tomu analýza může odkrývat nejrůznější charakteristiky procesů a jevů, dále umožňuje rozčlenit věci podstatné a nepodstatné a diferencovat vztahy trvalé od náhodných. Role analýzy je nepostradatelná v oblasti poznávání jevů a pro stanovení postupu výzkumné a vědecké činnosti. Spolu se syntézou patří mezi základní a nejvyužívanější metody. Deskripcí obecně rozumíme prostý popis jevu, který zkoumáme.¹

¹ REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*, 2009, ISBN 978-80-247-3006-6, s. 168

Metody analýzy a deskripce budou využity na relevantní právní texty prací které se zabývaly právní situací ve světě, komentáře k právním textům a též také výzkumy vztažené k problematice právního postavení homosexuálů ve společnosti využívaných pro teoretickou část diplomové práce.

Výzkum bude zkoumán za pomoci ankety. Vyhodnocení výsledků získaných dat proběhne pomocí metod sumarizace, komparace a kompilace. Sumarizací rozumíme zrekapitulování a shrnutí získaných výsledků.

Získané základní údaje můžeme porovnávat (komparovat) ve dvou základních rovinách. Těmi jsou chování objektů za různých podmínek, či chování objektů za stejných podmínek. S pomocí takovýchto srovnání pak můžeme vyvozovat závěry o charakteristikách procesů, či objektů. Pro předpoklad komparace je nezbytná přesnost předchozích metod deskripce, analýzy a výsledků výzkumu. Při využití komparace můžeme využít ukazatele relativního rozdílu, absolutního rozdílu, nebo podíl dvou hodnot patřící témuž ukazateli. Komparace je chápána jako základní metoda hodnocení, a lze ji využít jak při zpracovávání výsledků, tak při jejich získávání.

Kompilace je chápána jako shromažďování informací z nejrůznějších zdrojů, kdy je jejich obsah komponován dohromady, a je výzkumníkem opsán tak, aby význam a znění původního obsahu získaných informací zůstal nezměněn. Kompilace je druh převyprávění získaných údajů.²

Výzkumná část bude mít podobu vyhodnocení údajů získaných z ankety a rozhovorů s homosexuálně orientovanými jedinci.

Data pro anketu budou získávána anonymně přes internet, aby se předešlo ostýchavosti a neochotě respondentů, a též z důvodu oslovení co největšího počtu jedinců, kterých se problematika týká, a které by nebylo z osobního hlediska možné. Při získávání respondentů ankety tedy bude uplatněn princip výběrovosti a dostupnosti, protože je takřka nemožné poznat homosexuálně orientované jedince na ulici. Též neexistuje žádný soupis, ze kterého by se dali respondenti náhodně vybírat, a nelze je nutit, aby se stali součástí zkoumaného vzorku. Avšak za anonymitou internetu je zpravidla snazší mluvit o soukromých věcech, jako je sexuální orientace. Tímto však vyvstává překážka v tom, že získané informace nebudou

² Tamtéž s. 170

reprezentativní, ani je nebude možné jakkoli zobecnit. Dostupnost respondentů bude omezena jejich možnostmi připojit se k internetu.

Anketa bude tvořena otázkami uzavřenými, polouzavřenými, a polynomičnými výběrovými otázkami.

Uzavřené otázky určí základní sociodemografické parametry. Těmi budou pohlaví, jelikož muži i ženy vnímají problematiku jinak. Dále věk pro rozlišení životních zkušeností, dosažené vzdělání, které do značné míry ovlivňuje způsob odpovídání, a nakonec velikost místa bydliště. Homosexuálně orientovaný jedinec z vesnice, či malého města totiž odpoví jinak, než homosexuálně orientovaný jedinec žijící ve velkých městech a velkoměstech.

První otázka bude zahrnovat možnost uzavření manželství čili právně stejně silného závazku, jako mají heterosexuální páry, spolu se vznikem společného majetku a nároku na vdovský důchod. Poté bude následovat otázka na možnost adopce dítěte partnera, jejíž právní řešení je stále v jednání, a možnost adopce bezdětného páru. Další otázka se zaměří na zkušenosti s diskriminací a šikanou na základě sexuální orientace, na kterou naváže otázka, zda se dotazovaný cítí být diskriminován právním systémem svého státu.

Anketu nakonec uzavře otázka na míru spokojenosti se současným právním stavem vůči homosexuálně orientovaným lidem.

Tato problematika bude zkoumána nejen v České republice, ale i ve Velké Británii, jakožto jednou z nejliberálnějších zemí Evropy v souvislosti s právy homosexuálů, a Ruské federaci, kterou lze naopak považovat za jednu z nejméně přátelských zemí vůči této menšině. V obou zemích bude zkoumáno to, co v České republice, tedy zejména přání a spokojenost v oblasti práv homosexuálů, pocit diskriminace státem, co dotázaní vnímají jako největší problém v této oblasti ve své zemi, a následnou úvahou o emigraci. Výsledky ankety budou prezentovány formou tabulek vytvořených za pomoci programu Microsoft Excel. Výsledky byly do programu Excel exportovány výsledky ankety, která byla umístěna na dotazníkovém serveru České zemědělské univerzity.

V rámci hodnocení výzkumu bylo stanoveno dvacet hypotéz. První čtyři hypotézy jsou zaměřeny na spokojenost homosexuálů v České republice s právní úpravou registrovaného partnerství a adopce, stejně jako jejich spokojenost oproti ostatním zkoumaným zemím. Hypotézy pět a šest mají za úkol zjistit stav spokojenosti homosexuálů Ruské federace

ve vztahu ke zbylým zkoumaným zemím. Sedmá a osmá hypotéza mají za úkol zjistit stav spokojenosti homosexuálů Velké Británii ve vztahu ke zbylým zkoumaným zemím. Následná trojice hypotéz si klade za cíl zjistit ochotu homosexuálních lidí k emigraci, která by jim v cílovém státě zajistila práva, které podle jejich názoru ve své domovské zemi nemají. Též byly vytvořeny hypotézy za účelem potvrzení či vyvrácení ochoty homosexuálních jedinců využít možnost náhradní matky ke zplození potomků, pakliže by tato možnost byla v jejich zemi legální. Hypotézy číslo patnáct, šestnáct a sedmnáct hodnotí míru pocitu diskriminace právním systémem země, v níž homosexuální jedinci žijí. Poslední hypotézy byly vytvořeny na základě autorova vnímání a pohledu na zkoumanou problematiku, v nichž vyjadřuje své přesvědčení o tom, co ve zkoumaných zemích představuje největší problém spojený s právním postavením homosexuálů. Naplnění hypotéz bude vyhodnoceno na základě výsledků ankety

3 Literární rešerše

3.1 Definice pojmů

Pro tuto práci je nutno definovat si pojmy homosexualita a produktivní věk, což bude učiněno v této kapitole.

3.1.1 Homosexualita

Na začátku této práce je třeba vymezit pojem homosexualita. S ohledem na právní zaměření diplomové práce by mělo být využito právního vymezení tohoto pojmu. Takováto formulace však není definována žádným právním dokumentem, a tak legální ustanovení pojmu homosexualita neexistuje. V příručce *Sexuologie pro právníky* je homosexualita definována jako „erotický zájem o osoby stejného pohlaví.“³

Tento pojem poprvé použil rakousko-uherský spisovatel Karl-Marian Benkert, v roce 1869, jako výraz pro vzájemnou lásku dvou mužů, či dvou žen. Ten popisuje homosexualitu jako „celoživotní, neměnitelný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený, tedy také nezaviněný stav, jenž je charakterizován tím, že nositel tohoto stavu je pohlavně přitahován a vzrušován osobami stejného pohlaví.“⁴ V české literatuře je pak homosexualita definována jako „výlučná, nebo převažující erotická náklonnost k osobám stejného pohlaví.“⁵

V souvislosti s homosexualitou jsou známy i další termíny, kterými jsou: „*uranismus, užívaný pro homosexuální muže; lesbismus, sappismus či tribadie pro homosexuální ženy; pederastie, nebo také homoerotismus.*“⁶ V poslední době se také objevují nové pojmy, užívané pro různé podskupiny homosexuálně orientovaných lidí. Těmito specifickými výrazy a označením se tato práce zabývat nebude, a bude používáno obecného pojmu homosexualita, jež je užíván pro jedince, které přitahují osoby stejného pohlaví.

V obecné řeči se pak ještě setkáváme se specifickými označeními pro homosexuálně orientované muže a ženy. Homosexuálním mužům říkáme gayové, označení převzaté z anglického jazyka, jelikož v českém jazyce nebyl nalezen vhodný ekvivalentní výraz.

³ BRZEK, A. *Sexuologie pro právníky*, 1999, ISBN 80-718-4383-0. s. 44.

⁴ BRZEK, A. a PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, J. *Třetí pohlaví?*, 1992, ISBN 80-855-2603-4. s. 19.

⁵ STEHLÍKOVÁ, D., PROCHÁZKA, I. a HROMADA, J. SOHO. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*, 1995, s. 134.

⁶ BRZEK, A. *Sexuologie pro právníky*, ISBN 80-718-4383-0. s. 45.

Homosexuální ženy jsou pak označovány jako lesbičky, či lesby. V anglicky mluvících zemích je ale také výraz *gay* používán označení homosexuálních osob obou pohlaví.⁷

Důležité je též nezapomínat na fakt, že homosexualita není pouze sexuální a erotickou záležitostí, ale také citovou. Můžeme také bezpečně předpokládat, že též existují homosexuální asexuálové.⁸

3.1.2 Pojem produktivní věk

V demografických příručkách Českého statistického úřadu se pojem produktivní věk nepoužívá již od roku 2004.⁹ Mezinárodní statistické organizace pak využívají věkové rozmezí 15-64 let. Někteří političtí činitelé však používají vymezení 20-64 let, z důvodu procentuálního nárůstu evropské populace, která pokračuje ve studiu na vysoké škole.¹⁰

⁷ BRZEK, A. *Sexuologie pro právníky*, 1999, ISBN 80-718-4383-0. s. 47.

⁸ Asexuál – osoba, která nemá zájem o sex.

⁹ *Metodické vysvětlivky*. Český statistický úřad [online]. Praha, 2014 [cit. 2018-09-02]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/4032-06-2006-metodicke_vysvetlivky

¹⁰ *Statistika zaměstnanosti*. Eurostat [online]. 2018 [cit. 2018-09-02]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics/cs

4 Práva homosexuálů v historii

K definování pojmu homosexualita došlo až v 19. století, avšak homosexualita, respektive homosexuální chování bylo známo již v raných dějinách lidstva. Žádné dochované důkazy neexistují, přesto se lze domnívat, že i v pravěkých společnostech se homosexuální jedinci vyskytovali. Společenský i právní pohled na homosexualitu se v průběhu času vyvíjel a měnil spolu se společností, a tak můžeme v různých historických etapách pozorovat záznamy různého vnímání a přístupu k homosexualitě, od kriminalizace a penalizace smrtí, přes toleranci až k přijetí a akceptování jako nedílné součásti života.

Společnost se ve starověkém Řecku stavěla vůči homosexualitě poměrně tolerantně, a homosexuální chování bylo v té době rozšířeným jevem. Nicméně musíme rozlišovat mezi pojetím homosexuality mužské, a ženské. Na homosexualitu žen bylo nahlíženo zcela jinak než na homosexualitu mužů, která byla tolerována, ale i podporována, či preferována. Nejrozšířenější podobou homosexuality z tohoto období byla pederastie, tedy vztah mladíka a staršího a zkušeného muže. Tento vztah nelze chápat pouze jako milenecký. Jeho významnou složkou bylo výchovné působení a pedagogický rozměr, kdy starší muž mladého chlapce komplexně vychovával a vedl ho k lepšímu životu, ale i vnitřní potřeba staršího muže ukázat mladšímu své nejlepší vlastnosti a předvést se v nejlepším světle. Mužské homosexuální chování tedy nebylo chápáno jako nedostatek mužnosti, či projev zženštilosti.¹¹ Také ve starověkém Římě lze pozorovat obdobný postoj k homosexualitě, kde takovéto chování bylo tolerováno a považováno za přirozený jev. Avšak z dochovaných zdrojů lze tyto vztahy spojovat téměř výhradně s panovníky. V nevěstincích zakládaných římskými císaři nebyly nabízeny jen ženy, ale také mladí chlapci, se kterými navazovali vztahy, ačkoliv zpravidla ne trvalé. Nejznámější vztah, podobný řecké pederastii je vztah císaře Hadriana k mladému Antoniovi.¹²

Ve starověkém Izraeli se pak homosexuální chování trestalo ukamenováním. Slované, stejně jako Germáni homosexualitu a další sexuální delikty vnímali negativně, a provinilce topili

¹¹ MORUS. *Světové dějiny sexuality*, 2007. ISBN 978-80-249-0887-8. s.23

¹² FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. s. 80-86.

v močálech.¹³ Některé přírodní národy žijící mimo dosah dnešního světa však i dodnes k iniciačním rituálům užívají homosexuální praktiky.¹⁴

Příchod křesťanství zcela změnil vnímání homosexuality. Neodsuzuje ji jako něco nepřírozeného, ale odmítá ji, stejně jako heterosexuální pohlavní styk, jako projev prostituce a rozkošnictví, tedy všechny styky, které nevedou k plození dětí. Trestání homosexuálního chování spadalo z počátku středověku pod jurisdikci církevních soudů, od 11. století a později spadalo pod soudy světské.¹⁵

Toto období, kdy homosexualita byla kriminalizována a přísně trestána, trvalo celá staletí. Částečné zlepšení přišlo s dekriminalizací homosexuálního styku dospělých osob ve Francii v roce 1791, což odstartovalo postupnou dekriminalizaci v dalších evropských státech v průběhu následujících staletí.¹⁶

Ve většině zemí homosexuální chování na počátku 20. století trestné již nebylo. Homosexualita tehdy však nebyla chápána ve stejném pojetí jako dnes. Nebyla pojímána jako rovnocenná sexuální orientace, ale až do roku 1992 byla považována za nemoc, kterou se lékaři pokoušeli vyléčit.¹⁷

Léčba probíhala nejrůznějšími způsoby. Od chirurgických způsobů, kdy byla homosexuálnímu muži vyoperována varlata, po averzivní léčbu, jejímž cílem bylo vyvolat odpor k projevům homosexuálního chování s podáním léku způsobujícím zvracení při projekci homosexuálních výjevů, či pomocí elektroléčby. Na počátku sedmdesátých let pak byla praktikována metoda, kdy se homosexuálním jedincům podávala droga LSD, jež měla zasáhnout do duševního procesu pacientů a změnit domnělé příčiny homosexuálního chování, jako byly například nepříjemné zážitky v dětství.¹⁸

¹³ MORUS. *Světové dějiny sexuality*, ISBN 978-80-249-0887-8. s.26

¹⁴ *Homosexualita v dějinách. Experiment 4%* [online]. Praha: Česká televize, 2008 [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/2814-homosexualita-v-dejinach/>

¹⁵ PROCHÁZKA I. - GRAUPNER, H. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online][cit. 20.5.2018]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

¹⁶ PROCHÁZKA, Ivo. *Historie právních postojů k homosexualitě na území České republiky*. Gay iniciativa v České republice[online]. Vídeň: Gay iniciativa v České republice [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=68>

¹⁷ MORUS. *Světové dějiny sexuality*, ISBN 978-80-249-0887-8. s.81

¹⁸ Léčení homosexuality. In: 004.CZ - *Léčení homosexuality* [online]. 2016. [cit. 2016-06-16]. Dostupné z: <http://www.004.cz/leceni-homosexuality>

Nicméně ani legalizace nezpůsobila vymizení všech negativních postojů mnoha lidí, od odmítavých, až po vyloženě nepřátelské. Proto je důležité upozornovat na fakt, že ačkoliv je homosexualita mnoha lidmi tolerována, nepodporují ji, a je považována za něco, co by se nemělo ukazovat na veřejnosti.¹⁹ Lidé s těmito tendencemi se přiklání k názoru, že homosexualita je věcí soukromou a neměla by být projevována na veřejnosti, aby neohrožovala instituce spojené s heterosexuálnítí. S tímž je spojen fakt, že je představa homosexuálního chování na veřejném prostranství popuzuje. Panuje mezi nimi obava z jakési ztráty monopolu na slušné chování. Homosexuálové mají tedy přístup do jejich prostoru, jakým jsou třeba ulice, školy, televize a podobně, ale jen tehdy, pokud zachovávají heterosexuální normy.

Můžeme tedy obecně říci, že v průběhu 20. a 21. století došlo k postupnému zrovnoprávňování homosexuálů s heterosexuály. Boj za emancipaci sexuálních menšin je dnes důležitým bodem mnoha mezinárodních organizací, které ji kladou na žebříček priorit v oblasti lidských práv.

¹⁹ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*, ISBN 80-7184-954-5, str. 52.

5 Společnost a homosexualita

Většinová společnost významně ovlivňuje životy sexuálních i jiných menšin, a to jak vědomě, tak i nevědomě. Taktéž ovlivňuje celé skupiny ale i jednotlivce. Zatímco předešlé části této práce se soustředily na homosexuály obecně, tato část bude zaměřena spíše na to, jak může společnost ovlivnit život homosexuálního jedince a čím.

5.1 Homofobie

Homofobie je nejčastějším problémem spojený s tématem homosexuality, který vede k porušování práv jinak orientovaných jedinců, ale nejen jich. Označení homofobie můžeme považovat za poněkud nešťastné, protože fobie označují strach z něčeho, kdežto výraz homofobie označuje nepřátelské postoje vůči homosexuálům.

Příručka Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy homofobii definuje jako „*obavu z homosexuality a homosexuálních osob, která může vést k pocitům odporu, nepřátelství až nenávisti a může se stát základem pro odmítající, zesměšňující, či ubližující chování vůči homosexuálním lidem, či lidem, u nichž je homosexualita předpokládána.*“²⁰

Jiná příručka ministerstva školství rozlišuje širší pojem označující takto nepřátelské postoje vůči lidem vybočujícím z genderových stereotypů a v užším pak výlučně vůči homosexuálům. Podle jisté americké studie počet heterosexuálně orientovaných lidí zasažených šikanou na základě homofobie přesahuje počet homosexuálů, kteří se s touto formou šikany skutečně setkali.²¹

Už v roce 2006 proběhlo zasedání Evropského parlamentu proti homofobii v Evropě. Na tomto zasedání parlament EU odsuzuje jakoukoli diskriminaci na základě sexuální orientace, dále vyzývá členské státy, aby chránily sexuální menšiny před projevy homofobie, vyzývá Evropskou Komisi k zvýšení úsilí v boji proti homofobii, žádá státy o přijetí legislativy bránící diskriminaci partnerů stejného pohlaví ve všech majetkových, zdravotních a dalších záležitostech, navrhuje užití sankcí, vůči státům, které takováto opatření nepřijmou, a taktéž žádá všechny členské státy, aby plně uznaly homosexuály jako oběti a terče nacistického režimu. Taktéž zde vznikla definice homofobie pro členské státy EU,

²⁰Homofobie v žákovských kolektivech [online]. 2009 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/10761>

²¹Co dělat, intervence pedagoga [online]. 2009 [cit. 2017-12-15]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/20283_1_1/

kteřá zní: „*Homofobii lze definovat jako iracionální strach a odpor vůči homosexualitě a lesbicky, homosexuálně, bisexuálně a transsexuálně orientovaným osobám, založený na předsudcích podobných rasismu, xenofobii, antisemitismu a sexismu.*“²²

Obdobná opatření byla přijata v USA a Kanadě, kdy Americká Psychologická Asociace založila Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation (Komando pro vhodné terapeutické reakce spojené se sexuální orientací). Asociace se dále zavázala odporovat projevům spojeným s homofobií a diskriminací na základě sexuální orientace, vyzývá všechny psychology k podpoře a pomoci obětem takového jednání.²³

Na připomínku dne, kdy Světová zdravotnická organizace odstranila homosexualitu ze seznamu nemocí, je tento den stanoven dnem mezinárodního boje proti homofobii. Tento den připadá na 17. května.²⁴

5.2 Coming out

Jako coming out označujeme proces, kdy se homosexuální jedinec ztotožní se svou sexualitou a svěří se s ní svému okolí. Džamila Stehlíková tento proces definuje jako „vnitropsychický konflikt mezi internalizovanou homofobií, která zahrnuje zvnitřnění a ztotožnění se se sociálně negativními postoji k homosexuální orientaci a zároveň nově rozpoznáním, nebo alespoň podstatně uvědomovaným vlastním erotickým zaměřením.“²⁵

Takovýmto procesem si v určité míře projde každý homosexuální muž, či žena. Často je ztížen malou společenskou akceptací, případně diskriminací, buď na individuální úrovni, či na úrovni celé sexuální menšiny.

Stehlíková rozlišuje i několik fází coming outu, které zde budou popsány.

Precoming out – fáze uvědomění si vlastní odlišnosti, ovšem bez jejího pojmenování, či schopnosti ji přesně vyjádřit. V této fázi vznikají poruchy sebehodnocení.

Vlastní coming out – uvědomění si, že odlišnost pramení z jiné než očekávané sexuální orientace. Sexuální orientace je v této fázi odmítána a jedinec se s ní neztotožní. V pozdějších

²² *Usnesení Evropského parlamentu o homofobii v Evropě* [online]. 2006 [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2006-0018+0+DOC+XML+V0//CS>

²³ *Resolution on Appropriate Affirmative Responses to Sexual Orientation Distress and Change Efforts* [online]. [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.apa.org/about/policy/sexual-orientation.aspx>

²⁴ *May 17th* [online]. [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.homophobiaday.org/default.aspx?scheme=3176>

²⁵ STEHLÍKOVÁ, D., PROCHÁZKA, I. A HROMADA, J. SOHO. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995, 140 s. s. 17

částech této fáze dojde k přiznání sexuální orientace sobě samému a následně i dalšímu člověku.

Fáze explorace – tato fáze je charakterizována jako experimentování s vlastní sexualitou a navazování sexuálních vztahů.

Fáze partnerství – v této fázi dochází k navazování citových vztahů a jejich sladění se sexuální orientací. Dochází k integraci do komunity.

Fáze integrace – dojde k integraci osobnosti, vytvoří se hodnotový systém začleňující sexuální orientaci, sexuální život a partnerství.²⁶

Společnost v tomto procesu hraje značnou roli. Její postoje vůči homosexuálům mají ať už v kladném přístupu pozitivní vliv, kdy jedinec přijme svoji sexualitu snadněji, či negativním, kdy homofobie společnosti a společenský tlak vyústí například až v sebevraždu jedince. Proto je důležité, aby společnost byla otevřená a přátelská. Dokonce bylo dokázáno, že pokud homosexuální lidé s někým sdílí svůj život, jaký je, a jak jej žijí, ať už s kolegy z práce, či rodinou, pomůže to snížit jejich předsudky vůči ostatním homosexuálům a zvýší jejich podporu vůči sociální a právní rovnosti.²⁷

5.3 Problémy spojené s HIV/AIDS

Jako nemoc HIV je označován stav, kdy jsou tímto virem napadány bílé krvinky a imunitní systém, který se pak nedokáže bránit infekcím a nemocem. Onemocnění AIDS je pak konečným stádiem tohoto viru, kdy se imunitní systém člověka nedokáže bránit onemocněním. Tímto syndromem je označován soubor příznaků a nemocí, způsobných značným poškozením imunitního systému.²⁸

Kromě homosexuality obecně, je to právě hrozba šíření viru HIV a špatná informovanost spojená s touto problematikou, jež vede k diskriminaci a šikaně sexuálních menšin, zejména v oblasti pracovně-právní. To potvrzuje i Evropský sociální fond v ČR, jež zaznamenal v letech 2011 a 2012 zvýšenou diskriminaci HIV/AIDS pozitivních osob. K tomu

²⁶ STEHLÍKOVÁ, D., PROCHÁZKA, I. A HROMADA, J. SOHO. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995, 140 s. s. 17

²⁷ *Reducing Sexual Prejudice: The Role of Coming Out* [online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z: <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/reducing-sexual-prejudice.aspx>

²⁸ *HIV pozitivním zavírají zaměstnavatelé dveře* [online]. 2014 [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/260414-hiv-pozitivnim-lidem-zaviraji-zamestnavatele-dvere/>

pravděpodobně dochází díky tomu, že právní úprava ČR a praxe není v souladu s ústavním řádem, což může vést k porušování antidiskriminačního zákona.²⁹

Tato situace přetrvává i v roce 2014. Přitom pokud je zaměstnanec HIV pozitivní, může být právě z tohoto důvodu propuštěn pouze z policejních, či armádních sborů.³⁰ Zákoník práce stanovuje v případě nepříznivého zdravotního stavu, mezi který nepochybně patří i HIV pozitivní stav, zákaz diskriminace. Pochopitelně to neplatí pro stav, kdy jedinec zcela evidentně svou práci vykonávat nemůže. V případě, že je schopen svou práci vykonávat, je zaměstnavatel povinen přijmout opatření umožňující zaměstnávání takovéto osoby.³¹

Spolu se zvyšováním počtu takto nemocných v České republice pak můžeme očekávat i nárůst případů diskriminace jedinců z důvodu onemocnění HIV i přes jejich ochranu zákonem.

5.4 Diskriminace a šikana

Nejčastějším problémem spojeným s homosexualitou je právě problém diskriminace a šikany na základě sexuální orientace, či předpokladu její existence. Těmto problémům, konkrétně diskriminaci, by měl bránit zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů. V případě šikany pak žádné legislativní opatření v naší zemi neexistuje.

K šikaně pak kromě místa pracoviště, dochází nejčastěji ve škole. Takovouto šikanu pak označujeme jako šikanu homofobní. Podle provedené retrospektivní studie se ukázalo, že s projevy homofobní šikany se setkala na středních školách více než třetina homosexuálně orientovaných lidí, přičemž v případě chlapců to bylo dvakrát častěji než u dívek.³²

Takovouto šikanu definuje příručka Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jako: „*Dlouhodobé a opakované verbální, či fyzické ubližování člověku z důvodu, že není heterosexuální, nebo z důvodu, že se chová, či vypadá odlišně, a je proto za gaye či lesbu označován. Homofobní obtěžování a šikana mají původ v heteronormativě³³ generového řádu,*

²⁹ Mezinárodní tématická síť pro výměnu zkušeností v zaměstnávání HIV pozitivních [online]. 2013 [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/mezinarodni-tematicka-sit-pro-vymenu-zkusenosti-v>

³⁰ HIV pozitivním zavírají zaměstnavatelé dveře [online]. 2014 [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/260414-hiv-pozitivnim-lidem-zaviraji-zamestnavatele-dvere/>

³¹ Základní pojmy a definice za zákoníku práce [online]. [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <http://www.hiv-prace.cz/databanka/zakladni-pojmy-a-definice-ze-zakoniku-prace.html>

³² Co dělat, intervence pedagoga [online]. 2009 [cit. 2017-12-15]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/20283_1_1/

³³ Heteronormativita – předpoklad, že jsou všichni heterosexuálně orientovaní

*který staví homosexuální, bisexuální a transsexuální lidi do asymetrického postavení vůči heterosexuálním lidem.*³⁴

Homofobní šikana je mnohem častější v mužském kolektivu než v ženském. Dále pak v kolektivu méně vzdělaných lidí, věřících, lidí z malých obcí a pak starších, s výjimkou lidí pod dvacet let.

Tato problematika je bohužel i přes svou značnou rozšířenost velmi málo zkoumána. V České republice byl na toto téma proveden pouze jeden výzkum, publikovaný Procházkou a spol. v roce 2003. Naše země z tohoto průzkumu vyšla relativně dobře, jelikož respondenti se setkali s diskriminací pouze v malé míře.³⁵

5.5 Základní faktory ovlivňující postoje veřejnosti k homosexuálům

Tato část práce bude zaměřena na faktory ovlivňující postoje veřejnosti k homosexuálům, a tudíž i k jejich právům. Bude se jednat převážně o zamyšlení spojené s empirickými poznatky a zkušenostmi. Tyto faktory jsou vesměs společensko-politicko-náboženské, neboť právě těmito aspekty je lidský život ovlivňován nejvíce.

5.5.1 Náboženství

Náboženství ve formě různých věr, ať už stálých či proměnlivých, provází člověka už od jeho vzniku až po současnost. A ač v dobách starověku byli různí bohové více či méně homosexualitě nakloněni, či ji sami provozovali, dnes je homosexualita v náboženství povětšinou považována za něco ďábelského a smilného.

Za toto chápání homosexuality je zodpovědné zejména křesťanství, jež je nejrozšířenějším náboženstvím na světě. V Bibli je homosexualita zmíněna převážně až v Novém zákoně, a to hlavně v souvislosti s městy Sodomou a Gomorou, které byly sídly hříchu, včetně homosexuality a byly zničeny Bohem, jako trest. I v některých dalších částech se o homosexualitě hovoří jako o hříchu a jeho pachatelé by podle textů měli zemřít.

Tyto texty pak nepříznivě ovlivnily postoj křesťanů po celý středověk, značnou dobu novověku, a i dnes slouží zarputilým vyznavačům jako hlavní zdroj argumentace proti

³⁴ *Homofobie v žákovských kolektivech* [online]. 2009 [cit. 2017-12-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/10761>

³⁵ PECHOVÁ, O. *Základní pojmy a definice za zákoníku práce* [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.mkc.cz/uploaded/antidiskriminace/Homofobie.pdf>

homosexualitě. Často však ti, kdo proti homosexualitě hovoří nejvýrazněji, jsou sami homosexuálové, neschopní vyrovnat se s touto skutečností.

Mnozí křesťané dnes naštěstí zastávají mnohem liberálnější či neutrální postoj vůči této problematice. Přesto však i takovíto jedinci, nebo i rodiny nevyznávající křesťanství, zastávají tradiční hodnoty této víry a homosexualitu vnímají nepříznivě. Jejich práva a svobody však naštěstí nepopírají.

Stejně jako křesťanství, i druhé nejrozšířenější náboženství na světě, Islám zaujímá k homosexuálům negativní postoj a odlišnou sexuální orientaci odsuzuje. Vyznavači Islámu častokrát homosexuálům odpírají i jejich práva.

I další světová náboženství, buddhismus a hinduismus se k této otázce staví obecně negativně. Vlastně na světě snad neexistuje jediná víra, stavějící se k homosexuálům pozitivně, z čehož pak vychází i postoje jedinců vycovaných ve víře. To dokazují například negativní postoje k homosexuálům i na jihu USA, země, která má velmi liberální postoj k homosexuálům a jejich právům.

5.5.2 Státní zřízení

Podobně jako náboženství, i státní zřízení má velký vliv na postoje veřejnosti k otázce homosexuálů a jejich práv.

Nejvíce omezující v tomto směru jsou totalitní režimy, jež stále na světě existují a kdy vládnoucí jednotlivec udává co je správné a co ne. Většinou se jedná o jedince se záporným postojem. Tento postoj je pak nucena převzít celá populace dané země, neboť pokud by někdo odporoval, dostane tvrdý trest. V takovýchto podmínkách se jen těžko rodí pozitivní, či dokonce podpůrné postoje a homosexuálové tak raději zvolí sebevraždu, než aby žili v podmínkách určovaných diktátorem.

Podstatně lépe jsou na tom homosexuálové žijící v demokratických zemích, ačkoli ani to často není zárukou, že je zákon bude chránit, nebo i jen uznávat jejich práva. Mnoho demokratických zemí stále homosexuálům upírá jejich práva a státní představitelé zaujímají negativní postoje, jež se pak přelévají i na normálního obyvatele, který ač třeba politiky rád nemá, nebo jimi opovrhuje, přejímá některé jejich názory.

5.5.3 Věk

Věk dnes hraje podstatnou roli při vnímání práv homosexuálů i jejich vidění obecně. Starší generace bývají silně ovlivňovány výchovou a pravidly doby, v níž dospívali a formovali

si svoje názory, takže mají zpravidla spíše negativní postoje, než mladí, žijící v době, kdy jsou otázky spojené s homosexualitou vnímány jinak a značně lépe.

Proto dnešní generace třicátníků a mladších zastává zpravidla pozitivní názory, nebo jsou alespoň v tomto ohledu tolerantní, neboť pro ně jsou podobné věci už poměrně normální a běžná věc. Zatímco čtyřicátníci a starší bývají ještě ovlivněni minulostí, v níž byla homosexualita trestána.

Důležitým faktorem jsou dnes malé děti, jež budou jednou vzorem pro své potomky. Je proto žádoucí, aby je rodiče už od malička učili toleranci, neboť o to tolerantnější bude svět, když dospějí oni sami. Člověk uvyklý jinakosti už dětství, ji nevnímá jako něco špatného ani v dospělosti.

5.5.4 Pohlaví

Dnešní společnost je stále silně patriarchální a muži v ní mají hlavní slovo, co se týče určování věcí, které jsou správné a přijatelné a které ne. V oblasti homosexuality jsou to právě muži, kteří jsou odsuzováni, protože pro heterosexuálního muže je dvojice jiných mužů něco zvláštního, nepředstavitelného a nepochopitelného, i když je třeba tolerantní. Na dvojici žen pak nahlíží úplně jinak, a to hlavně díky tomu, že dvě ženy jsou pro něj mnohem přitažlivější než jen jedna. Představa intimního styku mezi nimi pak podporuje jeho touhu. Na homosexualitu tedy nahlíží hlavně z hlediska sexuálního.

U žen naopak převládá pohled emocionální. Vnímají tedy především potřebu citovou, a to jak u dvojice žen, tak i mužů. Často i takové dvojice podporují nebo jim více pomáhají.

Můžeme tedy říci, že ženy jsou obecně tolerantnější vůči homosexuálům než muži, protože především vnímají citovou stránku této oblasti.

5.5.5 Rodina

Rodina funguje často jako základní nositel názorů. Dítě velmi snadno přejme názory rodičů, a pokud se v jeho životě nestane něco závažného, co změní jeho pohled na danou věc, často si nese názory od svého dětství až do dospělosti, kdy je následně předá dál. Pokud tedy rodiče mají vůči homosexuálům a jejich právům postoj negativní, je pravděpodobné, že ho zdědí i dítě. Minimálně na určitou dobu, než jeho postoje začne ovlivňovat i jeho okolí a média, kdy pak může dojít ke změně postojů. Rodiče ale stále figurují jako primární vzorová osoba, kdy se potomek velice často snaží podobat svým rodičům, má-li je rád a obdivuje je, a tak přebírá

i jejich postoje. Rodiče jsou bráni často jako vzor, kterému se děti chtějí podobat, včetně jejich názorů.

Rodiče pak většinou zastávají tradiční křesťanské hodnoty, ač je třeba sami nevyznávají a už od malička je jejich potomkovi vštěpováno, že normální jsou vztahy mezi mužem a ženou a jiné možnosti už ne. Pokud se dítě jako malé chová jinak, než by se předpokládalo, nebo podle rodičů špatně, dostane za to často vynadáno, že tak se to nedělá, a to i v otázce postojů, jež rodiče upravují do podoby jejich vlastní.

Pokud rodina má negativní názory vůči homosexuálům a má homosexuálního člena v mladém věku, aniž by o tom věděla, často způsobí v onom dítěti dojem, že i ono je špatné a nenormální. Následně má problémy samo se sebou, potlačuje své sklony, a nakonec ohnivě bojuje proti homosexuálům, ač samo jinak orientované, protože to vnímá jako něco špatného. Stačí i zdánlivě nevinná poznámka typu: „Takhle to bůh nechtěl,“ či „Takto to přece nemá být,“ a v mladém dospívajícím to zanechá stopy až do jeho dospělého života.

5.5.6 Škola

Jak dítě, tak i dospívající a často i dospělý tráví ve škole podstatnou část svého života. Tam formuluje své názory a postoje, jež mu rodiče nemohou nebo nedokážou předat. Ve škole člověk přejme názory svých učitelů stejně snadno, jako doma od rodičů, proto je důležité, aby informace byly předávány nezaujatě a pravdivě. Spousta učitelů odučí to, co má, a ještě přidá vlastní názor, který v případě starších vyučujících nemusí být v otázce problematiky homosexuálů vůbec lichotivý. Student si pak do života neodnese poznatky z učiva, nýbrž kantorův osobní pocit.

Ve školách také často dochází k šikaně z nejrůznějších důvodů, o níž dítě často neinformuje své vyučující, a tak trpí za odlišnost svou nebo svých názorů. To v něm může vyvolat pocit, že nejsou správné a mělo by je změnit. Pokud se mu taková změna nepovede provést, kromě trýzně od ostatních, se přidává trýzeň od sebe samotného, kdy se jedinec duševně trestá za to, že se nějak odlišuje a není schopný se změnit, což z něj dělá nevyrovnaného člověka, který se přizpůsobí a přejme názory ostatních, aby měl klid, i když se ve skutečnosti často jedná o něco, co by sám nepřijal.

5.5.7 Elity

V dnešním propojeném a silně mediálně ovlivněném světě představují elity pro mladistvé silné vzory. Elitami v tomto pojmu rozumíme herce, zpěváky, spisovatele či politiky. Takovíto lidé jsou často vnímáni jako velké osobnosti, které jsou na tom lépe než obyčejní lidé, a tak musí mít i lepší přehled o různých věcech. Mládež se pak s nimi ztotožňuje, chtějí být jako oni, dělat to, co oni a ve snaze se svým favoritům podobat přejímají i jejich názory.

Elity tak snadno ovlivní postoje mladých lidí, a to i v oblasti postoje k homosexuálům a jejich právům. Pokud ona elitní osoba podporuje práva homosexuálů, je velice pravděpodobné, že její obdivovatelé ji budou napodobovat, následovat a případně si sami zjistí více informací o daném problému. Stejně to platí i v opačném případě, kdy je zastáván postoj negativní, snad jen s tou výjimkou, že následovníci nemají potřebu zjišťovat si více informací.

Zatímco západní země, na něž se Česká republika a její obyvatelstvo orientuje, mají spoustu elitních postav, ať už v zábavním průmyslu, literatuře, či politice, naše země v tomto směru poněkud pokulhává. Domácí scéna je většinou důležitější, hlavně z toho důvodu, že se jedná o domácí prostředí, tudíž bližší člověku, jež v zemi žije, nebo protože orientaci na jiné země považuje za chybu, případně, že cizinci jsou jiní a zpustlí.

České prostředí nemá mnoho homosexuálních elit a ani elit, jež by jinak orientované lidi podporovaly, přestože je poměrně jisté, že takové elity existují, jen se neprojevují. Tudíž pasivně schvalují negativní postoje, oproti západním scénám, kde se to aktivisty a podpůrci jen hemží a nedávají tak dobrý vzor svým obdivovatelům.

6 Vybrané aspekty práv lesbických, gay, bisexuálních a transgender osob v České republice

Vybrané aspekty právní situace homosexuálně orientovaných jedinců zkoumané v této diplomové práci jsou registrované partnerství a adopce. Obě témata jsou stále aktuální; registrované partnerství pro snahu transformovat je do stavu stejnopohlavního manželství, a možnost adopce.

6.1 Registrované partnerství

Registrované partnerství v České republice zavedl Zákon č. 115/2006 Sb. Zákon o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů v úplném znění, dále jen Zákon o registrovaném partnerství, který vstoupil v platnost v roce 2006. Díky tomuto institutu mohou stejnopohlavní jedinci v České republice uzavřít zákonem uznanou formu svazku s přesně vymezenými právy a povinnostmi. Institut registrovaného partnerství ovšem nekopíruje institut manželství, kdy největší rozdíl spočívá v majetkovém společenství. Vznikem registrovaného partnerství nenabývají partneři, na rozdíl od manželství, majetek do společného jmění.³⁶ Tato skutečnost se může jevit jako diskriminační.

Z definice zákona vyplývá, že registrované partnerství je „*trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným tímto zákonem*“³⁷, kdy partnerem „*se v tomto zákoně rozumí osoba, která uzavřela partnerství*“.³⁸

Zákon o registrovaném partnerství dále stanovuje podmínky vzniku registrovaného partnerství, které vzniká prohlášením před matrikářem. Na rozdíl od manželství je stanovena podmínka, aby alespoň jeden z partnerů byl občanem České republiky. Neexistuje možnost zastoupení partnera na základě plné moci, jako je tomu ve výjimečných případech u manželství, a partnerství nesmí uzavřít osoby v přímé příbuzenské linii a sourozenci. Zákon

36 NOVOTNÝ, P., J. IVIČIČOVÁ, I. SYRŮČKOVÁ a P. VONDRÁČKOVÁ. *Nový občanský zákoník. 2., aktualizované vydání*, ISBN 9788027104314.str 40

³⁷ Zákon č. 115/2006 ze dne 26. ledna 2006, o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 2006, částka 38.

³⁸ Tamtéž

nestanovuje povinnost přítomnosti svědků, na rozdíl od sňatečního obřadu, a též nestanoví povinnost, aby měl slavnostní formu.³⁹

Zákon o registrovaném partnerství vymezuje i skutečnosti, při nichž je partnerství považováno za neplatné. Tyto skutečnosti jsou zjevné, například nedostatek svobodného projevu vůle, zákonná omezení.⁴⁰

V zákoně jsou upravena také práva a povinnosti partnerů, která jim umožňují vzájemně se zastoupit v běžných záležitostech. Též nařizuje partnerům vzájemnou vyživovací povinnost během soužití, které předchází vyživovací povinnost vůči dětem, ale stanovuje i podmínky vyživovací povinnosti po zrušení partnerství, stejně jako splatnost výživného mezi partnery, či bývalými partnery.⁴¹

Velmi důležitou částí zákona o registrovaném partnerství je § 13 stanovující povinnosti registrovaného partnera vůči jeho dětem, stejně tak druhému registrovanému partnerovi žijícímu ve společné domácnosti, a který ustanovoval existenci partnerství jako znemožňující fakt pro osvojení jedním z partnerů, byl Ústavním soudem zrušen.⁴²

Nakonec zákon stanovuje podmínky zrušení registrovaného partnerství. Manželství a registrované partnerství jsou oboje statusovým právním vztahem. Důvody zániku registrovaného partnerství stanovené zákonem tedy v zásadě odpovídají způsobům, kterým zaniká manželství. Hlavní způsoby zániku registrovaného partnerství tedy jsou zrušením soudu, smrtí jednoho z partnerů, nebo prohlášením za mrtvého.⁴³

Zákon o registrovaném partnerství vytváří domněnku nepřetržitého trvání registrovaného partnerství v případech prohlášení jednoho z partnerů za mrtvého, následně bylo zjištěno, že partner žije a rozsudek o prohlášení za mrtvého byl zrušen. Výjimku tvoří případ uzavření registrovaného partnerství v mezidobí, v ostatních případech se má za to, že partnerství trvalo nepřetržitě. Tato část je v přímém rozporu s ustanovením § 76 občanského zákoníku. §76

³⁹ Tamtéž

⁴⁰ Zákon č. 115/2006 ze dne 26. ledna 2006, o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 2006, částka 38.

⁴¹ Tamtéž

⁴² Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 7/15 [online]. *Ústavní soud České republiky* 2016. [cit. 2018-05-19]. Dostupné z:

https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2016/Pl_US_7_15_vcetne_disentu_na_web.pdf

⁴³ Zákon č. 115/2006 ze dne 26. ledna 2006, o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 2006, částka 38.

občanského zákoníku ke zrušení prohlášení za mrtvého nepřihlíží, a registrované partnerství zůstává zrušeno.⁴⁴

V případech zrušení registrovaného partnerství soudem se nevyžaduje po partnerovi navrhujícím zrušení partnerství prokázání, že je partnerství rozvráceno hluboce, trvale a nenapravitelně, tím pádem jeho obnovení nelze očekávat. Navrhovateli tedy dle § 16 Zákona o registrovaném partnerství postačí prokázat, že vztah již fakticky netrvá.

6.2 Adopce

Osvojení neboli adopci, v České republice upravuje zákon 89/2012 Sb. Občanský zákoník, Hlava II, Oddíl 2. § 800, odstavec 1 stanoví, že osvojiteli se mohou stát manželé, nebo jeden z manželů, výjimečně i jiná osoba.⁴⁵ Nepřipouští tedy společnou adopci registrovanými partnery. Avšak ve výjimečných případech může dojít k adopci i jednotlivcem, to znamená i homosexuálním jednotlivcem, nebo i jedním z registrovaných partnerů, zejména ve vztahu k potomkovi druhého z partnerů. Tato eventualita nebyla až do června 2016 možná, jelikož §13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství stanovil existující registrované partnerství jako překážku pro osvojení. Původní úprava v sobě skrývala jistou nelogičnost, a sice jedním dechem zakazovala jakýkoli právní vztah k dítěti partnera, ale zároveň ho zavazovala starat se o něj, jako by rodičem byl.

Ke změně došlo rozhodnutím ústavního soudu „Nález Ústavního soudu ze dne 14. června 2016 sp. zn. Pl. ÚS 7/15 ve věci návrhu na zrušení § 13 odst. 2 zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů,“ které výše zmíněný paragraf zrušilo. Rozhodnutí shledalo odstavec 2 zákona o registrovaném partnerství v rozporu s právem na lidskou důstojnost, protože vstupem do registrovaného partnerství činil partnery téměř osobami druhého řádu, zřejmě neschopné se postarat o děti bez ohledu na to, zda se partneři chovali protiprávně, či neeticky, a tím vytvářel stigma.⁴⁶

⁴⁴ NOVOTNÝ, P. - IVIČIČOVÁ, J. - SYRŮČKOVÁ, I. - VONDRÁKOVÁ, P. *Nový občanský zákoník: Rodinné právo*, 2014, s. 43

⁴⁵ Zákon č. 89/2012 ze dne 3. prosince 2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 2012, částka 33

⁴⁶ Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 7/15 [online]. *Ústavní soud České republiky* 2016. [cit. 2018-05-19]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2016/Pl._US_7_15_vcetne_disentu_na_web.pdf

Tímto rozhodnutím bohužel nedošlo k výraznému zlepšení situace, ani k vyřešení problému postavení partnera jako sociálního rodiče. § 800 odst. 1 stanovuje vypuštění zápisu z matriky o druhém rodiči v případě osvojení jinou osobou, a v tomto není možná žádná dispozitiva v rozhodování.⁴⁷ Tím pádem je možné osvojení pouze v případě, že biologickému rodiči zaniknou práva k dítěti. Současná úprava tedy nepřispěla k možnosti legalizace vztahu druhého partnera ke společně vychovávanému dítěti. Není tedy umožněno tzv. přisvojení. Tuto situaci měl změnit předpokládaný návrh novely Zákona o registrovaném partnerství, vložením nového ustanovení § 13a, umožňující přisvojení dítěte partnera.⁴⁸ Tento návrh však dosud nebyl projednán a schválen. Přestože jsou práva druhého z partnerů velmi omezena, stále má povinnost chránit důstojnost dítěte a zabránit ohrožení jeho zdraví, tělesného, citového, rozumového a mravního vývoje.

6.3 Porovnání s vybranými státy

6.3.1 Velká Británie

Občané Spojeného království mají právo na uzavření sňatku a založení rodiny, které chrání jak Listina základních práv Evropské unie, tak i Evropské úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Nicméně Evropský soud pro lidská práva definoval doktrínu pro uvážení jednotlivých členských států, kdy výhodnější pozice národního soudce je určena přímým a nepřetržitým kontaktem s hybnými silami v jeho zemi.

Tato právní oblast je velmi citlivá, jelikož manželství má velký sociální a kulturní význam, jak ostatně bylo konstatováno v rozhodnutí *Schalk a Kopf proti Rakousku*.⁴⁸ Soud dospěl k závěru, že Úmluva neukládá členským státům, umožnění stejnopohlavním párům uzavřít manželství. Článek 9 ve svém vysvětlení uvádí, že *“tento článek nezakazuje ani nepřikazuje udělit status sňatku spojení osob stejného pohlaví. Toto právo je tak obdobné právu udělenému EÚLP, avšak jeho rozsah může být širší, stanoví-li to vnitrostátní právní předpisy.”* Celkově tak lze říct, že Evropská Unie měla pozitivní vliv na LGBT práva ve Velké Británii – ve směru dekriminace homosexuálního styku, boji proti diskriminaci,

⁴⁷ HRUŠÁKOVÁ, M., Z. KRÁLÍČKOVÁ a L. WESTPHALOVÁ. *Rodinné právo*. 2. vydání, 2017. Academia iuris, ISBN 978-80-7400-644-9.s. 636

⁴⁸ Sněmovní tisk 957/0, část 1/4. [online]. *Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky* [cit. 2018-05-19]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=957&CT1=0>

rovnosti v zaměstnání, dovolení LGB lidem sloužit v armádě a v neposlední řadě možnosti registrovaného partnerství, či sňatku a adopce dětí.⁴⁹

Manželství stejnopohlavních párů představuje ve Velké Británii důležitý milník, zejména v Anglii, Walesu a Skotsku, kde je platné od roku 2014, s výjimkou Severního Irska, kde je možné uzavření registrovaného partnerství od roku 2005.⁵⁰ Tím vyvrcholila série právních změn, která započala už v roce 1967 dekriminací homosexuálních styků dvou mužů, což bylo trestné na veřejnosti, ale i v soukromí od roku 1885. Lesbické aktivity nebyly ve Spojeném království nikdy trestné.⁵¹

Stejnopohlavní manželství ve Spojeném království má zákonem stanovené stejné povinnosti a práva, jako má běžné manželství, a obřad může být proveden na schválených místech. Těmi mohou být též i místa vyhrazená církví, nebo duchovním orgánem. Nicméně, žádná církev nebo církevní orgán není nucen vykonávat akt uzavření stejnopohlavní manželství – Anglikánská církev a Velšská církev to dokonce mají zakázané. Pro účely rozvodu stejnopohlavního manželství však zákon jako cizoložství stále rozeznává jen styk mezi mužem a ženou, ačkoliv nevěra s osobou stejného pohlaví může působit jako základ pro rozvod z důvodu nepřijatelného chování. Nekonzumace vztahu jako důvod pro zrušení stejnopohlavního manželství je též vyloučena.⁵²

Spojené království v oblasti adopce následuje Švédský model.⁵³ Podle Adoption and Children Act of 2002, jež vstoupil v platnost 2005, gay a lesbičtí jednotlivci, stejně jako stejnopohlavní páry mají právo adopce dítěte ve Spojeném království. Tento Akt také zamítl původní nutnost – být v manželském svazku.⁵⁴

⁴⁹ LAVRIKOV, Juris. Ment: *How Europe has influenced the UK's journey on LGBT rights*. Pink news [online]. Pink news, 2014 [cit. 2018-05-12]. Dostupné z: <https://www.pinknews.co.uk/2014/06/06/comment-how-europe-has-influenced-the-uks-journey-on-lgbt-rights/>

⁵⁰ PURTON, Peter. *Champions of Equality: Trade unions and LGBT rights in Britain*, 2017. ISBN 1912064588. s.120

⁵¹ CLEMENTS, BEN a CLIVE D. FIELD. *Public opinion toward homosexuality and gay rights i Great Britain*. Public Opinion Quarterly. 2014, 78(2), 26. str. 13

⁵² *Effect of extension of marriage: further provision*. Legislation UK [online]. Spojené království [cit. 2018-05-12]. Dostupné z: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2013/30/schedule/4/enacted>

⁵³ BAUMLE, Amanda K. *International Handbook on the Demography of Sexuality*, 2013. ISBN 9789400755116. s. 315

⁵⁴ SPERTI, Angioletta. *Constitutional Courts, Gay Rights and Sexual Orientation Equality*, 2017, ISBN 9781782256472. s. 113

K adopci dítěte ve Spojeném království musí všichni splňovat stejné podmínky – věk alespoň 21 let, občanství Spojeného království, nebýt usvědčený z žádných přečinů.⁵⁵

Ve Spojeném království lze adoptovat bez ohledu na sexuální orientaci, nebo typ vztahu. Nicméně, aby se někdo mohl stát adoptivním rodičem, musí být ověřen adopční agenturou a být schopen naplnit potřeby dítěte. Adopční agentury posuzují několik faktorů, kromě výše zmíněných, a to věk, zdraví, finanční situaci, etnické zázemí, děti v rodině atd.⁵⁶

Gay, lesba nebo stejnopohlavní pár má ve Spojeném království stejná práva na adopci jako heterosexuální páry a nezadaní. Nicméně mnoho gay a lesbických jednotlivců kteří chtěli adoptovat dítě uvedlo, že s nimi není jednáno stejně jako s heterosexuálními žadateli. V porovnání gay a lesbické páry čekají na možnost adopce déle, a jsou jim do péče svěřovány děti starší, spíše než nemluvňata. Adopce se též vztahuje na děti ze Spojeného království, nikoliv ostatních států.⁵⁷

6.3.2 Ruská federace

Ruská federace je součástí a členem několika mezinárodních organizací upravujících základní lidská práva, na jejichž dodržování i dohlíží. Země je členem Rady Evropy, a stejně tak i OSN zavazuje Všeobecná deklarace lidských práv, která však pouze představuje nezávazný dokument.⁵⁸ Druhý článek rozvádí, že „každý má všechna práva a všechny svobody, stanovené touto deklarací, bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.“⁵⁹ Tento výčet je pouze demonstrativní, avšak explicitně nezaručuje ochranu práv jinak sexuálně orientovaných lidí. Homosexualitu nebo pohlavní identitu však lze zařadit pod „jiné postavení“⁶⁰

⁵⁵ SCHERPE, Jens M. *European Family Law Volume III: Family Law in a European Perspective*, 2016, ISBN 9781785363047. s. 211

⁵⁶ HILL, Nicola. *The Pink Guide to Adoption for Lesbians and Gay Men*, 2009. ISBN 978-1907585593. s. 71

⁵⁷ GILMORE, Stephen. *Parental Rights and Responsibilities*. Oxon: Routledge, 2017. ISBN 978-1472463371. s. 356

⁵⁸ ČERNÁ, Dagmar. *Standard lidských práv v Evropě: srovnání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Listiny základních práv Evropské unie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2009. Prameny a nové proudy právní vědy, no. 43. ISBN 978-80-87146-21-7. str. 18

⁵⁹ *Všeobecná deklarace lidských práv*. United Nations [online]. 2015 [cit. 2018-05-05]. Dostupné z: http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/12/UDHR_2015_11x11_CZ2.pdf

⁶⁰ Volšťátová, Tereza. *Sexualita a ochrana lidských práv: problém ochrany práv homosexuálů a transsexuálů*. Diplomová práce, Masarykova univerzita, 2012, s. 21.

První přijaté usnesení Ruskou federací zaměřené na oblast lidských práv na základě sexuální orientace a genderové identity je rezoluce A/HRCC/17/19 ze dne 17. června 2011.⁶¹

Federální zákon Ruské federace je založen na Všeobecné deklaraci lidských práv, a tak ani zde nenalezneme explicitní zmínku o jiné sexuální orientaci, která však může být zahrnuta do „jiného postavení“, záleží pak na interpretaci každého státu federace. Díky tomuto není možná právní ochrana obyvatelstva na základě sexuální orientace, a přijímání zákonů omezující tato práva nemůže být považováno za protiústavní, či v rozporu s mezinárodním právem.⁶² Z tohoto můžeme vyvodit, že díky explicitnímu nezakázání diskriminace na základě odlišné sexuální orientace, nemohou být ani členské státy podryvající právní postavení homosexuálních lidí postihnuty. Soudní orgány se zabývají až otázkou a konkrétními případy jednotlivců.⁶³ Díky tomuto faktu bylo též možné přijetí tak zvaného „antipropagačního zákona“.

Ruská federace tedy neuznává žádnou formu společného soužití osob stejného pohlaví, ať už s podobným obsahem jako manželství nebo alespoň s okleštěnou verzí tohoto právního svazku.⁶⁴ Ruské právo manželství specificky definuje jako soužití muže a ženy.⁶⁵

Adopce stejnopohlavními páry specificky zakazuje sekce 127 Rodinného kodexu, avšak nezakazuje adopci homosexuálním jednotlivcem. Jelikož však o adopci rozhoduje soud, je nejasné, zda je jiná sexuální orientace překážkou.⁶⁶ Ruské právo též zakazuje adopci Ruských dětí stejnopohlavními páry z jiných zemí, kde tato možnost existuje, a je podpořena zákonem.⁶⁷

⁶¹ *Sexuální orientace a genderová identita v rámci Rady OSN pro lidská práva*. Evropský parlament [online]. 2011 [cit. 2018-06-14]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2011-0427+0+DOC+PDF+V0//CS>

⁶² Šíma, Vojtěch. *Postavení sexuálních menšin v Ruské federaci a v České republice*. Bakalářská práce, Masarykova univerzita, 2014, s. 34

⁶³ Tamtéž s. 46

⁶⁴ *Rainbow Europe*. ILGA [online]. ILGA, 2017 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://rainbow-europe.org/#8656/0/0>

⁶⁵ DAY, Joney. *Same sex relationship. Same sex relationship - Guide* [online]. 2013 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.samesexrelationshipguide.com>

⁶⁶ *Family codex. ConsultantPlus* [online]. 2017 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_8982/#p1007

⁶⁷ *Russia's Putin signs law limiting adoption by gays*. USA today [online]. 2013 [cit. 2018-05-24]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/news/world/2013/07/03/russia-putin-gay-adoption/2486913/>

6.3.2.1 Antipropagační zákon

V Ruské federaci panují ve společnosti silné antihomosexuální názory, v zemi existuje mylná představa o síle homosexuální lobby vládnoucí světu a snažící se změnit světový řád. Pokusy o zrovnoprávnění sexuálních menšin jsou ruskými elitami vnímány jako nebezpečné, a ostře se proti nim vymezují. Tyto obavy sdílí i představitelé pravoslavné církve.⁶⁸ Přes 40 % Rusů považuje gaye a lesby za nemorální, téměř 80 % Ruských občanů je proti homosexuálním svazkům, 40 % podporuje diskriminaci na základě sexuální orientace a celých 82 % Rusů je proti pochodům Pride.⁶⁹

Všechny tyto nálady a mylné představy se promítly i do kroků zákonodárných orgánů. Od roku 2006 byly na některých regionech přijaty zákony, jež zakazovaly distribuci materiálů mezi nezletilými, a které obsahovaly informace o netradičních vztazích mezi nezletilými zakazovaly.⁷⁰ V roce 2011 přijalo podobný zákon město Petrohrad, což fungovalo jako spouštěč přijetí podobných opatření v dalších šesti regionech.⁷¹

Roku 2013 byla přijata novela federálního zákona O ochraně dětí a mládeže před sociálně patologickými jevy, zakazující šíření informací potírající tradiční hodnoty. Zákon schválila Státní дума jednohlasně.⁷²

Za porušení tohoto zákona a propagování netradičních sexuálních vztahů ukládá zákon sankce, jejichž výše se liší podle pachatele – od fyzické nebo právnické osoby, až po organizace. V případě organizací hrozí i pozastavení jejich činnosti.⁷³

Cizincům propagujícím na území Ruské federace homosexualitu hrozí pokuta a vyhoštění, nebo vězení po dobu patnácti dnů a vyhoštění.⁷⁴

⁶⁸ Bennetts, Marc. „*Russia's Slide Into Ultra-Conservatism*“. *Vocativ*, 14. října 2016.

⁶⁹ FRIEDMAN, Misha. *Official Homophobia in Russia*. *Pulitzer center* [online]. 2014 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <http://pulitzercenter.org/projects/russia-human-rights-government-violence-discrimination-LGBT>

⁷⁰ LAPINA, Veronika. „*Is There a Propaganda of Homosexuality? Re-emergence of the Russian LGBT Movement in the Context of Political Heterosexism and Homophobia*“. Diplomová práce, Central European University, 2013 [cit. 2018-09-10].

⁷¹ SCHAAF, Matthew. *Advocating for Equality. A Brief History of LGBT Rights in Russia* [online]. *Harriman magazine*, 2014 [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: http://www.columbia.edu/cu/creative/epub/harriman/2014/winter/advocating_for_equality.pdf

⁷² ELDER, Miriam. *Russia passes law banning gay 'propaganda'*. *The Guardian* [online]. *The Guardian*, 2013 [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2013/jun/11/russia-law-banning-gay-propaganda>

⁷³ ANTONOVA, Maria. *Homophobic fever. Russian Life* [online]. *Russian Life*, 2013 [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <https://russianlife.com/archive/backissue/params/Issue/2103108200/>

Novela zákona o ochraně dětí a mladistvých trestající propagaci informace o netradičních vztazích ruská veřejnost silně podporovala. Pro přijetí bylo 88 % obyvatel, v televizi byla vedena značně rozsáhlá kampaň označující lesby, gaye, bisexuály a transsexuály za „neruské a nebezpečné“.⁷⁵

⁷⁴ ŠÍMA, Vojtěch. *Postavení sexuálních menšin v Ruské federaci a v České republice*. Brno, 2014. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. [cit. 2018-09-10].

⁷⁵ HERSZENHORN, David. *Gays in Russia Find No Haven, Despite Support From the West*. The New York Times [online]. 2013 [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2013/08/12/world/europe/gays-in-russia-find-no-haven-despite-support-from-the-west.html>

7 Mezinárodní organizace zabývající se právem lesbických, gay, bisexuálních a transgender osob

Na světě v současné chvíli působí jedenáct mezinárodních organizací zabývajících se právem leseb, gayů, bisexuálů a transgender osob. Mezinárodní organizace působící v tomto odvětví práva fungují jako zdroj informací pro LGBT komunitu o jejich právech a možnostech v jejich zemi či regionu, pomáhají při porušování základních lidských práv a při útěku ze země kvůli útokům z nenávisti. Tato kapitola se bude zabývat jejich činností.

7.1 International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association, je organizace založená v roce 1978, se sídlem ve Švýcarské Ženevě. Má konzultační status pro Ekonomickou a sociální radu OSN, působí ve více jak sto třiceti zemích světa, spolupracuje s více jak tisíci dvěma sty organizacemi po celém světě, a úředním jazykem organizace jsou angličtina a španělština.

ILGA svou působnost po světě rozděluje do šesti regionů – Pan Africa ILGA, ILGA Asia, ILGA Europe, ILGALAC (Latinská Amerika a Karibik), ILGA North America a ILGA Oceania. ILGA je financována státy, soukromými organizacemi, ale i jedinci.⁷⁶

7.1.1 Čím se ILGA zabývá

Reprezentuje LGBTI občanskou společnost v Organizaci Spojených Národů a dalších mezinárodních organizacích. Podporuje své členy a další organizace v propagaci a ochraňování lidských práv. Zvyšuje povědomí a informuje instituce, vlády, média a občanské společnosti skrz výzkum a právní činnost.

Funguje jako globální hlas pro ty, kteří čelí diskriminaci kvůli sexuální orientaci, genderové identitě a pohlavním charakteristikám. Dále pracuje směrem k dosažení rovnosti, svobody a rovnoprávnosti LGBTI lidí díky právní činnosti, společným akcím, a informováním

⁷⁶ *About us* [online]. ILGA [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://ilga.org/about-us> i

institucí, vlád, médií a občanské společnosti. Propaguje různorodost a silné stránky LGBTI osob po celém světě.⁷⁷

7.1.2 Jak ILGA pracuje

ILGA působí ve třech hlavních oblastech – podpora, posílení postavení a výzkum. ILGA zvyšuje povědomí o LGBTI lidských právech na mezinárodních fórech, zejména v OSN a v médiích. ILGA podporuje svou globální síť budováním kapacit a organizování světových a regionálních konferencí. Specialisté ILGY shromažďují spolehlivá data založená na faktech, zákonech a přístupu k jejich komunitám, na jejichž základech vytváří příručky, které jsou klíčovými zdroji v rukou obhájců lidských práv.⁷⁸

7.1.3 ILGA regiony

Pan Africa ILGA

Hnutí propagující a respektující tělesnou integritu a ochranu práv v Africe, pokoušející se sjednotit a posílit LGBTI organizace v Africe, aby došlo k požadovaným změnám v legislativě. Jejich největším projektem pro rok 2018 je regionální konference v Botswaně.

ILGA Asia

ILGA v Asii pracuje na tom, aby Asie byla bezpečné místo pro všechny, kde všichni mohou žít v svobodě a rovnosti, mají přístup ke spravedlnosti, a kde je rozmanitost respektována. Od roku 2002 v Asii ILGA uspořádala šest regionálních konferencí v Bombaji, Bankoku, Taipei, Cebu, Čiang Mai a Subaraji.

ILGA Europe

ILGA Europe je nezávislý mezinárodní nevládní deštník zastřešující více jak čtyři sta devadesát organizací z pětačtyřiceti evropských zemí. ILGA Europe je součástí celosvětové organizace ILGA, ale byla vytvořena jako samostatný region ILGY a samostatná právní jednotka. Dvěma hlavními pilíři práce v Evropě je obhajoba lidských práv a rovnosti LGBTI práv před organizacemi jako je Evropská Unie, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Radou Evropy a posilování LGBTI hnutí v Evropě a Střední Asii.

ILGALAC

⁷⁷ *What we do* [online]. ILGA [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://ilga.org/what-we-do>

⁷⁸ *How do we do it?* [online]. ILGA [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://ilga.org/what-we-do>

Pobočka ILGY pro Latinskou Ameriku a Karibik se sídlem v Buenos Aires pomáhá zlepšovat komunikaci a vytvářet sítě pro více jak 250 členů regionu. Bojuje se zhoršující se situací v regionu, pronásledování LGBTI lidí a zvyšování zločinů z nenávisti.

ILGA North America

ILGA v Severní Americe sdružuje organizace pro hnutí lidských práv v USA a Kanadě, kde pracuje na posilování LGBTI hnutí a prosazování lidských práv, zejména v jižních státech USA.

ILGA Oceania

ILGA v Oceánii asistuje členům Rady pro lidská práva, reprezentuje státy skrz všechny dohody a legislativní mechanismy spojené se Spojenými Národy, a vyhledává a upozorňuje na vznik a výskyt urgentních problémů a porušování LGBTI lidských práv v Austrálii, na Novém Zélandu a v Pacifiku.⁷⁹

7.2 International Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer & Intersex Youth and Student Organisation (IGLYO)

International Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer & Intersex Youth and Student Organisation, neboli IGLYO je organizace založená v roce 1984, se sídlem v Bruselu, a která má více jak devadesát pět členských organizací z více jak čtyřiceti států, a je největší LGBTQI studentskou sítí na světě.

Strategickými cíli IGLYO je trénink mladých aktivistů, zvyšování viditelnosti a zdůraznění diverzity mladých LGBTQI, vytváření bezpečného a dostupného vzdělání pro všechny a vytvoření a udržování propojené sítě členských organizací.

IGLYO se angažuje v udržovatelnosti vlastní finanční budoucnosti. V současnosti je organizace financována Evropskou Unií, Radou Evropy, Evropskou Nadací pro mladé a nizozemskou vládou. IGLYO neuděluje granty a nepřerozděluje své prostředky.⁸⁰

Jakožto organizace pro rozvoj mladých, IGLYO pomáhá vytvořit sebevědomí, dovednosti a zkušenosti mladých LGBTQI lidí, aby se stali vůdci v oblasti LGBTQI práv a lidských práv.

⁷⁹ *Regions* [online]. ILGA [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://ilga.org/about-us/regions>

⁸⁰ *Who we are* [online]. IGLYO [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://www.iglyo.com/about/>

Skrze kulturní interakci a tvrdé studium, IGLYO též vytváří silné kolektivy mladých aktivistů v Evropě i jinde, kteří sdílí strategie, vize a hodnoty mezinárodní solidarity.

Nakonec, IGLYO se stará o to, aby hlasy a zkušenosti mladých LGBTQI lidí byly přítomny a vyslyšeny těmi, kdo vytváří rozhodnutí v evropském a mezinárodním měřítku. Těchto výsledků IGLYO dosahuje pomocí mezinárodních tréninků a událostí, cíleného budování kapacit, výměnou kulturních zkušeností, vyučování vrstevníků, online nástrojů, vyprávění příběhů digitální formou a vedení kampaní.⁸¹

7.3 Iranian Railroad for Queer Refugees (IRQR)

IRQR je charitativní organizace se sídlem v Kanadě. Od svého založení v roce 2008 se jejich poskytování podpory a poradenství stalo spolehlivým zdrojem pomoci pro ty, kteří chtějí uniknout pronásledování. Klienti IRQR mohou získat důvěru, vytvořit si trvalou síť podpory, stejně jako zvýšit šanci na úspěšné přesídlení a přijmutí v novém domově.

Poskytuje podporu a poradenství pro LGBT uprchlíky. Tato podpora zahrnuje, avšak není předmětem finanční podpory na přístřeší, potraviny a zdravotnickou pomoc. IRQR se zabývá případy svých LGBT uprchlíků od chvíle opuštění jejich domoviny až po příchod na území bezpečné země, a poskytuje podporu během celého procesu.

Cílem organizace je vymýtit LGBT problémy, jako součást hlavního proudu diskurzu o lidských právech. Toho zamýšlí dosáhnout skrz mediální prezentace a přispívání na události s vysokým profilem. Členové IRQR navštěvují uprchlíky v Turecku, aby zdokumentovali jejich situaci, a získali zpětnou vazbu na své aktivity. Během posledních deseti let zaznamenali pozitivní změny v íránské společnosti, což dokazuje, že jejich cíl je dosažitelný. Do února 2017 zpracovali přes 1500 uprchlických žádostí.⁸²

7.4 Global Action for Trans Equality (GATE)

Cílem GATE od jeho založení v roce 2009, je mezinárodní spolupráce v oblasti genderové identity, genderového vyjádření a tělesných záležitostí, obranou lidských práv a podporou mezinárodních politických organizací. GATE si představuje svět bez porušování lidských práv na základě genderové identity, genderového vyjádření a tělesné rozmanitosti. Přispívá

⁸¹ *What we do* [online]. IGLYO [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://www.iglyo.com/what-we-do/>

⁸² *What we do?* IRQR [online]. 2017 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: http://irqr.ca/2016/?page_id=163

na vytváření silných, znaleckých a podporovaných politických hnutí schopných se smysluplně účastnit v globálních procesech, a přetransformovat strukturu socioekonomické spravedlnosti v celosvětovém měřítku.

GATE propaguje a brání lidská práva ve snaze zahrnout do nich genderovou identitu, genderové vyjádření a problémy s tělesnou rozmanitostí. Pracuje na odstranění stigmat, diskriminace a násilí založeném na těchto problémech. Stejně tak propaguje a obhajuje práva aktivistů, jejich odbornou způsobilost a jejich dušení blahobyt. V GATE věří ve schopnost politických hnutí vytvořit socioekonomickou spravedlnost a rozšířit obzory a příležitosti. Podporují odstranění psychologicko-lékařských a právních překážek v oblasti sebeurčení.⁸³

7.5 Global Respect In Education (GRIN)

Organizaci Global Respect In Education založil v roce 2010 britský středoškolský student v reakci na zvyšující se počet sebevražd LGBTQ+ teenagerů ve Spojených státech amerických a Spojeném království.

Jejím posláním je globálně se spojit a postavit se šikaně, zvláště šikaně LGBTQ komunity, a těch, kdo jsou „prostě jiní“. Chce rovnost a respekt pro každého, stejně jako donutit k zodpovědnosti každého, kdo bude stát v cestě.

Hnutí GRIN si přeje svět, ve kterém všichni lidé, hlavně LGBTQ+ osoby, mají stejná práva v oblasti vzdělání a nemusí čelit homofobní a transfobní šikaně. V GRINu inspirojí a pomáhají každému postavit se diskriminaci a šikaně, podporují oběti a jejich spojence, aby protlačovali progresivní změny vedoucí k rovnoprávnosti, a pomáhají těm, kdo bojují za spravedlnost, rovnost, přijetí a důstojnost v jejich životech.

GRIN pracuje na uskutečnění svých cílů a vizí pomocí shromažďování mas lidí požadující rovnost a respekt ve vzdělání, spolu s vytvářením hnutí těchto lidí. Dále vytvářejí fotografické protesty RESPECT jako přímou odpověď na nedostatek respektu ve vzdělání, organizují přímé akce směřující k posílení obětí. Staví se proti falešným prohlášením, která tvrdí

⁸³ *About GATE*. GATE [online]. 2018 [cit. 2018-05-22]. Dostupné z: <https://transactivists.org/about/>

že respekt a rovnost již existují pro všechny uvnitř vzdělávacího procesu a staví se proti těm, kdo popírají existenci šikany.⁸⁴

7.6 Pride House International (PHI)

Pride House International je organizace, jejímž záměrem je podporovat a dohlížet na uskutečnění Pride Housů organizacemi v lokálním kontextu během mezinárodních sportovních událostí, jako jsou olympijské hry, paralympijské hry, Světový pohár a podobně.

Pride House je vytvořen podle návrhu olympijských vesnic, kdy Pride House je zařízení vítající všechny LGBTIQ+ atlety, fanoušky a jejich přátele během mezinárodních sportovních událostí. Slouží jako místo pro sledování událostí, místo, kde se lze poučit o homofobii ve sportu, a navázat vztahy s obyčejnými sportovci. Pride House podporuje rovnost ve sportu, čehož dosahuje vytvářením Pride Housů na mezinárodních sportovních událostech.⁸⁵ Tento koncept vznikl na základě domů pohostinnosti, které bývají vytvářeny během olympijských her.

O vytvoření Pride House v oblasti svého bydliště, a při nějaké velké sportovní události může požádat i běžný návštěvník webových stránek organizace.⁸⁶

7.7 The Kaleidoscope Trust

Kaleidoscope Trust byl založen v roce 2011 aby pomáhal prosazovat práva LGBT osob v zemích, kde nemají rovná práva a jsou diskriminováni na základě své sexuální orientace a/nebo genderové identity. Jejich práce se soustředí na tři vzájemně propojené aspekty zvyšování povědomí o problémech, kterým LGBT lidí čelí po celém světě skrz komunikaci spolu s podporou ve Spojeném království, snaha o změnu politik za pomoci institucí společenství národů a členských států, zvyšování schopností LGBT aktivistů a vytváření programů pro jejich prosazování práv pro LGBT jedince.

Kaleidoscope trust uzavírá partnerství s organizacemi vedenými LGBT aktivisty a spojuje je s britskými a mezinárodními tvůrci politiky a obchodními vůdci. Trust

⁸⁴ *About us*. GRIN [online]. 2018 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: http://www.grincampaign.com/About_Us.html

⁸⁵ *The Pride House History and Concept*. Pride House [online]. 2016 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.pridehouseinternational.org/index.php/history/>

⁸⁶ *Step by step Guide*. Pride House [online]. 2016 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.pridehouseinternational.org/index.php/step-by-step-guide/>

je spoluzakladatelem a koordinátorem The Commonwealth Equality Networku, první občanské společnosti s cílem soustavně obhajovat LGBT jedince uvnitř diplomatické komunity Společenství národů, stejně jako jejich institucí.⁸⁷

Kaleidoscope trust spolupracuje s parlamenty, vládami, ministry a tvůrci práv ve snaze vytvořit skutečnou změnu v životech lidí LGBT komunit po celém světě. Se základnou ve Spojeném království a Společenství národů naléhají na britskou vládu a zainteresované osoby, aby využili svého vlivu na podporu práv LGBT osob.⁸⁸

7.8 Organization Intersex International (OII)

The Organisation Internationale des Intersexués – OII – je decentralizovaná celosvětová síť intersexuálních organizací. OII bylo založeno v roce 2003 intersexuály pro jiné intersexuální lidi Curtisem Hinklem. Jako první intersexuální advokátní organizace se od té doby decentralizovala, a má mnoho částí po celém světě. Posláním OII je docílit stejných práv jako pro ostatní, pro intersexuální nemluvnata, děti a dospělé, hlavně v otázce těla a seburčení.⁸⁹

Posláním OII je provozovat kampaně lidských práv pro intersexuální jedince, povzbuzovat výměnu nápadů z různých perspektiv o intersexuálech mezi různými organizacemi a v různých částech světa, poskytovat informace o skutečných životních zkušenostech intersexuálních osob, spolu s doporučením lékařského personálu a psychologických expertů, sexuologů, sociologů a specialistů na feminismus. Dále pak pomoc rodinám a přátelům intersexuálních jedinců porozumět intersexualitě a vyrovnat se se specifickými problémy spojenými s rolí podporujícího člověka.⁹⁰

7.9 OutRight Action International (dříve IGLHRC)

OutRight se snaží prosazovat lidská práva a příležitosti pro LGBTIQ jedinců po celém světě, vytvářením důležitých partnerství v globálním, regionálním a národním měřítku pro vytvoření

⁸⁷ *About us*. Kaleidoscope trust [online]. 2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://kaleidoscopetrust.com/about-us/>

⁸⁸ *What we do*. Kaleidoscope trust [online]. 2018 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <https://kaleidoscopetrust.com/what-we-do/>

⁸⁹ *Welcome*. Organization Intersex International [online]. 2018 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://oiiinternational.com/2533/welcome/>

⁹⁰ *Our mission*. Organization Intersex International [online]. 2018 [cit. 2018-06-03]. Dostupné z: <https://oiiinternational.com/676/mission-statement/>

kapacit, porušování smluv, obhajování rovnosti a napomáhat osobnostem, které se zabývají právy LGBTIQ osob. V dnešní době se OutRight spojují s místními LGBTIQ organizacemi napříč čtyřmi regiony a udržuje meziregionální LGBTIQ iniciativu ve Spojených národech v New Yorku. Jako mezinárodní LGBTIQ organizace s dlouhou historií produktivních, spolehlivých vztahů s hlavními LGBTIQ organizacemi po celém světě, slouží jako spojnice mezi místními organizacemi a externími silami s velkým vlivem.⁹¹

Od založení v roce 1990 OutRight bojuje, a nadále bude bojovat za ochranu a rozšíření práv LGBTIQ osob po celém světě. Podporuje lidi v předních liniích boje za práva, snaží se dovést vůdce k odpovědnosti před monitorujícími orgány Spojených národů, a snaží se měřit dopad svých činností pomocí pozitivních změn v lidských životech.

Organizace OutRight působí v sedmi částech světa – Evropa a Střední Asie, Asie, Střední Východ a Severní Afrika, Afrika, Latinská Amerika, Karibik a Severní Amerika.⁹²

7.10 International association of LGBT judges

Mezinárodní asociaci LGBT soudců založila v roce 1993 skupina pětadvaceti lesbických a gay soudců a soudních úředníků na předměstí Washingtonu D.C. Tato pětadvacítka pocházela se států USA – Kalifornie, Washingtonu D.C., Floridy, Indiany, Massachusetts, Missouri, New Yorku a Oregonu.

Během tohoto setkání byly přijaty cíle organizace, které jsou platné až dodnes. Byly jimi:

Poskytování možností soudním úředníkům se setkávat, vyměňovat si názory, proškolovat se navzájem a též veřejnost v právních otázkách spojených s LGBT komunitou. Zvýšení viditelnosti lesbických a gay soudních úředníků, aby se mohli stát vzory pro další LGBT osob a přivést pozornost veřejnosti k význačnosti těchto soudních úředníků. Pomoci k rovnocennému zacházení se všemi lidmi, kteří se objeví u soudu, ať je to žalobce, obhájce, či jakýkoliv jiný člen personálu. Koordinování sdílení informací LGBT soudními úředníky

⁹¹ *Our model for LGBTIQ human rights change*. Outright action international [online]. 2018 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: <https://www.outrightinternational.org/how-we-work>

⁹² *Where we work*. Outright action international [online]. 2018 [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <https://www.outrightinternational.org/where-we-work>

a dalšími členy gay komunity, nebo komunity obecně. Sloužit jako zdroj pro další LGBT jedince, kteří se zajímají o působení v soudní sféře⁹³

⁹³ *ABOUT IALGBTJ*. International association of LGBT judges [online]. 2018 [cit. 2018-06-14]. Dostupné z: <https://ialgbtj.org/about/>

8 Postoje české společnosti vůči homosexuálům

Českou společnost lze považovat za tolerantní vůči LGBT komunitě v prostoru Střední Evropy spolu s Rakouskem a Německem. Lze se domnívat, že tomuto faktu napomáhá velmi nízké procento věřících, brzdí dekriminlizace homosexuality oproti západním státům, snad i jistá laxnost českých občanů.

8.1 Česká společnost a homosexuálové na konci dvacátého století

První výzkumy týkající se homosexuality byly v České republice prováděny už od jejího samostatného vzniku v roce 1993. V tomto roce si 45 % dotázaných mužů myslelo, že homosexualita nikomu neškodí. Tento názor sdílelo 41 % procent žen. Za nemoc neovlivnitelnou jedincem byla homosexualita považována 33 % mužů a 41 % žen. Trestuhodnou věcí byla homosexualita pro šest procent mužů i žen.

Tentýž průzkum byl proveden o pět let později, tedy v roce 1998. Tolerance populace za tu dobu vzrostla. Za neškodlivou homosexualitu považovalo 48 % dotázaných mužů a 45 % žen. Jako neovlivnitelnou nemoc homosexualitu vnímalo 41 % procent mužů a 34 % dotázaných žen. Pokles zaznamenalo i vnímání trestuhodnosti homosexuality ženami, a to na čtyři procenta, zatímco u mužů vzrostlo na procent osm. Zbytek dotazovaných vnímal homosexualitu jako škodlivou mládeži.⁹⁴

8.2 Česká společnost a homosexuálové v průběhu poslední dekády

V průběhu deseti let, kdy byl zkoumán názor, zda přiznání k homosexualitě způsobí potíže v soužití s ostatními je vidět značný pokles názoru, že takové přiznání problémy souvisí, a to o 12 %. Růst pozitivní odpovědi, tedy nezpůsobí, byl nižší, dosáhl jen 9 %. Nejisté odpovědi „nevím“ kolísají v rozsahu 3 %, což je hranice statistické chyby, a lze tedy tyto odpovědi označit za relativně stálé. Výsledky jsou uvedené v Tabulce 1.

⁹⁴ WEISS, P a Zvěřina J. *Sexuální chování v ČR: situace a trendy*, ISBN 80-717-8558-X. s. 108.

Tabulka 1 Způsobí přiznání k homosexualitě potíže v soužití s ostatními?

Názor/Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ano	56	55	52	54	51	52	53	51	48	43	44
Ne	37	36	40	38	40	41	37	40	43	47	46
Nevím	7	9	8	8	9	7	10	9	9	10	10

Zdroj⁹⁵

V Tabulce 2 je poměr odpovědí udáván jako ANO/NE. Už na první pohled je v dlouhodobém časovém měřítku vidět nárůst podpory jednotlivých práv homosexuálních mužů a žen. Od roku 2005, kdy byla položena otázka ohledně podpory registrovaného partnerství je až do roku 2018 vidět třináctiprocentní nárůst, v loňském roce dokonce patnáctiprocentní. V tomto ohledu poklesly i negativní odpovědi o 8 %, nejvíce pak o 21 % v roce 2017.

Podpora možnosti sňatku v nejlepšího roce vzrostla o 14 % oproti prvnímu roku, přičemž výkyvy za poslední čtyři roky se pohybují v rozmezí tří procent, tedy výše zmíněné statistické chyby.

Největší podporu zaznamenala adopce dětí, ať už druhého z partnerů, či z institucionální péče. V případě adopce dětí jako takové došlo k vzestupu souhlasu z 19 na 34 %, což je o 15 %. Pro adopci dětí partnera nebo partnerky bylo v roce 2018 o 30 %, od roku 2005 tedy nárůst o 45 %, což je velmi významný vzestup. Souhlas s možností adopce z instituce pak od roku 2013 stoupl o 14 %, od roku 2005 pak celkem o 29 %, tedy téměř jedno třetinový nárůst podpory.

Celkově tedy lze pozorovat kontinuální růst podpory všech práv, na které se průzkum zaměřil.

⁹⁵ Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Postoj veřejnosti k právům homosexuálů*. [online]. © 11. 07. 2018. [cit. 2018-07-02]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4650/f9/ov180614.pdf

Tabulka 2 Homosexuální ženy a muži by měli mít právo... (časové srovnání v %)

	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
uzavřít registrované partnerství	61/30	69/24	75/19	73/23	72/23	72/23	75/21	72/23	73/23	74/22	74/21	76/19	74/22
uzavřít sňatek	38/51	36/57	38/55	47/46	49/45	45/48	51/44	51/44	45/48	49/47	51/43	52/41	50/45
adoptovat děti	19/70	22/67	23/65	27/63	29/60	33/59	37/55	34/57	-	-	-	-	-
adoptovat děti partnera/partnerky	-	-	-	-	-	-	-	-	58/32	59/33	62/29	68/24	64/29
adoptovat děti z institucionální péče	-	-	-	-	-	-	-	-	45/48	44/49	48/43	51/40	48/45

Zdroj⁹⁶

⁹⁶ Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Postoj veřejnosti k právům homosexuálů*. [online]. © 11. 07. 2018. [cit. 2018-07-02]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4650/f9/ov180614.pdf

9 Předchozí výzkumy problematiky

Výzkumů zabývajících se tím, jak sami homosexuální jedinci vnímají svoji právní situaci v České republice, je velmi málo, a proběhly na malém vzorku respondentů. V této kapitole budou uvedeny výsledky a zjištění z již proběhlých výzkumů.

9.1 Předchozí autorův výzkum

Autor této diplomové práce se ve své bakalářské práci též zaměřil na to, jak homosexuálové vnímají své právní postavení v České republice. Výzkum proběhl v roce 2014, a zúčastnilo se ho 131 respondentů, převážně mužů ve věku 20 až 40 let. Výzkum mezi respondenty zjišťoval, zda byli kvůli své sexuální orientaci diskriminováni, přání moci uzavřít manželství, možnost osvojení dítěte, zda považují práva homosexuálů v České republice za dostatečná, a srozumitelná, a zda považují českou společnost za dostatečně informovanou v oblasti této problematiky.

Z počtu dotázaných velké procento nebylo šikanováno kvůli své sexuální orientaci, a to 81 % dotázaných. Na otázku, zda by si přáli mít možnost uzavřít manželství odpovědělo 62 % dotázaných ano, 15 % dotázaných ne, a 23 % dotázaných nevědělo. Podobné výsledky měla otázka ohledně možnosti osvojení dítěte. Z dotázaných by si tuto možnost přálo mít 66 %, 16 % nevědělo, a 18 % o tuto možnost nestálo. Poměr dotázaných, kteří považovali práva homosexuálů za dostatečná, a kteří ne, byl poměrně vyrovnaný 55 % dotázaných je vnímala jako dostatečná, či spíše dostatečná, 42 % za spíše nedostatečná, či nedostatečná. Legislativu za srozumitelnou v této oblasti považovalo 52 % respondentů, a 33 % respondentů je považovala za nedostatečná. Nakonec, českou společnost za dobře informovanou v problematice právního postoje homosexuálů v České republice považovalo 27 %, za nedostatečně informovanou pak 57 % respondentů.⁹⁷

9.2 Další výzkumy

Ve své diplomové práci zkoumala Bc. Daniela Vávrová mimo jiné názor homosexuálů na registrované partnerství u nás. Výzkum proběhl v roce 2015 formou rozhovorů se šesti homosexuálními respondenty ve věku 23–28 let. Její respondenti na podobu registrovaného

⁹⁷ MALICH, Petr. *Homosexuálové a právo v České republice*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha

partnerství nezastávali vyhraněný názor. V jeho základní podstatě tuto formu institucionalizovaného svazku vnímali jako krok vpřed v této oblasti a možnosti, že mohou formálně potvrdit svůj svazek, stejně jako heterosexuální páry. Při rozebírání jednotlivých částí zákona upravujících tuto problematiku pak našli zásadní negativa, obzvláště v oblasti rodičovství.⁹⁸

Podobný výzkum prováděla ve stejném roce pro svoji bakalářskou práci na téma *Životní zkušenosti a názory mladých homosexuálů* Nela Hanischová, která si za jednu z výzkumných otázek položila otázku postoje mladých homosexuálů k registrovanému partnerství. Její výzkum probíhal formou rozhovorů se sedmi respondenty ve věku 19-26 let. Všichni respondenti se shodli, že jde alespoň o určitou možnost, jak být oficiálními partnery, avšak nedokonalou. Nejvíce dotazovaní odsuzovali zákaz adopce, tedy část, která byla Ústavním soudem zrušena. Slečna Hanischová dále zjistila, že postoj leseb k registrovanému partnerství je více kritický, více se orientují v právech a povinnostech partnerů a celkově registrované partnerství považují jen za druhořadou formu svazku oproti manželství. Zkoumaní gayové neměli takový přehled a o tématu hovořili méně.⁹⁹

⁹⁸ VÁVROVÁ, Daniela. *Postoje homosexuálních mužů a žen k rodičovství*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Masarykova Univerzita

⁹⁹ HANISCHOVÁ, Nela. *Životní zkušenosti a názory mladých homosexuálů*. České Budějovice, 2015. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita V Českých Budějovicích.

10 Výzkum

V souladu s tématem této diplomové práce proběhl krátký výzkum v podobě ankety zkoumající pohled samotných homosexuálů na problematiku jejich práv a jejich spokojenost se současným stavem. Otázky ankety a stanovené hypotézy budou rozebrány v samostatných podkapitolách.

10.1 Cíle výzkumu

Z teoretické části vyplývá, že právní postavení homosexuálů v České republice je lepší než v Ruské federaci, čemuž napomáhá působení mezinárodních organizací v této problematice, které mají v Ruské federaci zákonem znemožněnou činnost. Oproti Velké Británii je situace v České republice horší. Proto je výzkum zaměřen na to, jak sami homosexuální jedinci vnímají své právní postavení ve své zemi, kde výzkum proběhl ve všech třech porovnávaných státech.

Hlavním cílem tedy bylo zjistit spokojenost homosexuálů se svým právním postavením ve své zemi. Vedle hlavních cílů bylo stanoveno několik cílů dílčích. Těmi bylo vzájemné srovnání právního postavení homosexuálů v Česku vůči Velké Británii a Ruské federaci. Dalším dílčím cílem bylo zjistit, zda se respondenti cítí být diskriminováni právním systémem svého státu, a co vlastně za diskriminaci považují. Též bylo dílčím cílem zjistit, zda by respondenti zvažovali emigraci, aby pro sebe získali lepší právní postavení. Posledním dílčím cílem bylo zjistit, co respondenti považují za největší problém v souvislosti s problematikou LGBT práv ve svém státě.

10.2 Výzkumné otázky

Všechny otázky byly konzultovány s vyučujícím na Katedře humanitních věd –Ing.Pavlínou Zrůbkovou, aby byla zajištěna jejich správnost a korektnost, stejně jako jejich umístění v anketě a možnosti odpovědí.

První otázky jsou uzavřené, a zaměřené na spokojenost právní úpravy homosexuálů s výčtem možností: ano, spíše ano, nevím, ne, spíše ne.

- 1. Jste spokojeni s právní úpravou ohledně soužití stejnopohlavních párů ve své zemi?**
- 2. Jste spokojeni s právní úpravou ohledně společné adopce stejnopohlavními páry ve své zemi?**

Další dvě otázky jsou zaměřeny na přání adopce a možnosti využití náhradní matky, opět uzavřené s možnostmi ano, spíše ano, nevím, ne, spíše ne.

- 3. Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě partnera?**
- 4. Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě z ústavu?**
- 5. Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?**

Otázka číslo pět je otevřená a měla za účel odpovědět na dílčí cíl, kterým bylo zjistit co respondenti považují za největší problém s LGBT právy v jejich zemi.

- 6. Co je podle vás největší problém ve vaší zemi ve spojitosti s LGBT právy?**

Následující dvě otázky se soustředí na diskriminaci právním systémem. První z dvojice je uzavřená s výčtem odpovědí (ano, spíše ano, nevím, ne, spíše ne) a sleduje pocit diskriminace, zatímco druhá zjišťuje, co respondenti vnímají za diskriminaci právem jako takovou.

- 7. Cítíte se být diskriminováni právním systémem svého státu?**
- 8. Co považujete za diskriminaci právním systémem?**

Otázky osm a devět jsou komparační s dalšími dvěma porovnávanými zeměmi, jsou uzavřené s možnostmi ano, nevím a ne.

- 9. Připadá Vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Velkou Británií?**
- 10. Připadá Vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Ruskou federací?**

Poslední výzkumné otázky jsou zaměřeny na to, zda by respondenti emigrovali pro získání práv, která nemají, kdy otázka deset zjišťuje, zda by tuto možnost zvážili, a otázka jedenáct kam by emigrovali.

11. Emigrovali byste do jiného státu kvůli získání možnosti uzavřít sňatek a adopce?

12. Pokud ano, kam?

Otázky 12 až 16 jsou demografické a mají pomoci rozřadit respondenty.

13. Jste: Muž žena

14. Identifikujete se jako: Homosexuál bisexuál další

15. Kolik Vám je let? Do 20 21-30 31-40 41-50 51-60 více

16. Žijete v obci s počtem obyvatel? Do 500 do 2000 do 5000
do 30 000 do 100 000 nad 100 000

17. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? SOU nebo nižší SŠ VOŠ VŠ
bakalářské VŠ magisterské/inženýrské Vyšší

10.3 Hypotézy

Stejně jako otázky pro anketu byly i hypotézy konzultovány s Ing. Pavlínou Zrůbkovou.

- 1. Čeští homosexuálové nejsou spokojeni se současnou právní úpravou partnerského soužití.**
- 2. Čeští homosexuálové jsou nespokojeni s nemožností společné adopce dětí.**
- 3. Čeští homosexuálové jsou spokojeni s právní úpravou oproti Velké Británii.**
- 4. Čeští homosexuálové jsou spokojeni s právní úpravou oproti Ruské federaci.**

Hypotézy jedna až čtyři byly naformulovány tak, aby potvrdily, či vyvrátily spokojenost českých homosexuálů se současným právním stavem ve vztahu k partnerství a adopci a odhalily míru spokojenosti v porovnáním s právním systémem dalších dvou zkoumaných států.

- 5. Homosexuálové Ruské federace jsou nespokojeni s právní úpravou oproti Velké Británii.**

6. Homosexuálové Ruské federace jsou nespokojení s právní úpravou oproti České republice.

Hypotézy pět a šest mají za úkol zjistit stav spokojenosti homosexuálů Ruské federace ve vztahu ke zbylým zkoumaným zemím.

7. Homosexuálové ve Velké Británii jsou spokojení s právní úpravou oproti České republice.

8. Homosexuálové ve Velké Británii jsou spokojení s právní úpravou oproti Ruské federaci.

Hypotézy sedm a osm mají za úkol zjistit stav spokojenosti homosexuálů Velké Británie ve vztahu ke zbylým zkoumaným zemím.

9. Čeští homosexuálové by neemigrovali, aby získali více práv.

10. Homosexuálové Velké Británie by neemigrovali, aby získali více práv.

11. Homosexuálové Ruské federace by emigrovali, aby získali více práv.

Výše zmíněná trojice hypotéz si klade za cíl zjistit ochotu homosexuálních lidí k emigraci, která by jim v cílovém státě zajistila práva, které podle jejich názoru ve své domovské zemi nemají.

12. Čeští homosexuálové by nevyužili možnosti náhradní matky.

13. Homosexuálové Ruské federace by nevyužili možnosti náhradní matky.

14. Homosexuálové ve Velké Británii by využili možnosti náhradní matky.

Tyto hypotézy byly vytvořeny za účelem potvrzení či vyvrácení ochoty homosexuálních jedinců využít možnost náhradní matky ke zplození potomků, pakliže by tato možnost byla v jejich zemi legální.

15. Čeští homosexuálové se cítí diskriminováni právním systémem jejich státu.

16. Homosexuálové ve Velké Británii se cítí diskriminováni právním systémem jejich státu.

17. Homosexuálové Ruské federace se cítí diskriminováni právním systémem jejich státu.

Hypotézy číslo patnáct, šestnáct a sedmnáct hodnotí míru pocitu diskriminace právním systémem země, v níž homosexuální jedinci žijí.

18. Největším problémem s LGBT právy podle Českých respondentů je nerovnost práv.

19. Největším problémem s LGBT právy podle respondentů Ruské federace je absence práv.

20. Největším problémem s LGBT právy podle respondentů Velké Británie je konzervatismus.

Poslední hypotézy byly vytvořeny na základě autorova vnímání a pohledu na zkoumanou problematiku, v nichž vyjadřuje své přesvědčení o tom, co ve zkoumaných zemích představuje největší problém spojený s právním postavením homosexuálů.

10.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor je základem každého výzkumu, kvalitativního i kvantitativního. Autor měl předem promyšlené metody získávání respondentů a stanovené minimální počty respondentů. V této kapitole bude popsán způsob získávání výzkumného souboru a jeho popis.

10.4.1 Získávání respondentů

Výzkumné soubory se ve třech zkoumaných zemích liší v závislosti na distribuci ankety, která však bez výjimek byla šířena elektronickým způsobem. Pro českou populaci byl stanoven minimální počet respondentů sto, v případě Velké Británie a Ruské federace vzhledem k možným obtížím získávání příslušného počtu respondentů minimální počet stanoven nebyl.

Získávání respondentů z Ruské federace již od počátku čelila problému vzniklému kvůli platnosti tzv. antipropagačního zákona, díky kterému je zveřejňování a propagování informací o homosexualitě trestné. Tento problém byl překonán pomocí ruského gaye, s nímž se autor seznámil a který anketu rozeslal svým přátelům a odkázal ho na správce facebookové stránky pro homosexuály, kde anketu zveřejnil. Anketu díky tomu vyplnilo padesát respondentů,

z toho ji však dokončilo pouze patnáct. Po konzultaci s Ing. Zrůbkovou byli připočtení další tři respondenti, kteří odpověděli alespoň na sedm otázek.

Proti základnímu předpokladu měl autor mnohem větší potíže získat respondenty z Velké Británie. LGBT organizace které kontaktoval buď na jeho žádost vůbec nezareagovaly, či zareagovaly odmítavě, přičemž hlavní důvod byl šíření pouze vlastních dotazníků. Gayové na seznamovací aplikaci Grindr projeví též značnou neochotu k vyplnění ankety, stejně jako youtuberi, které autor oslovil. Dále autor anketu šířil po Facebooku, kde využil stránky komunit v několika velkých městech Velké Británie, a též skupiny, které studenti využívají pro šíření svých dotazníků a anket za účelem získání respondentů pro vlastní výzkumy. Nakonec se autorovi podařilo sehnat sedmadvacet respondentů, ze kterých anketu dokončilo respondentů čtrnáct, k nimž byli připočtení další tři respondenti, kteří odpověděli alespoň na sedm otázek.

K získání respondentů v České republice bylo využito homosexuálních kamarádů a autorových známých, stejně tak Facebookových seznamek pro homosexuální jedince a skupiny PROUD a seznamovací aplikace Grindr a Tinder. Anketu vyplnilo dvě stě třicet čtyři respondentů, z toho ji dokončilo sto dvacet devět. Vzhledem k tomu, že celkem anketu dokončilo více jak sto respondentů, k částečně vyplněným dotazníkům nebylo přihlíženo vůbec.

10.4.2 Popis výzkumných souborů

Výzkumný soubor Ruské federace tvoří osmnáct respondentů. Všichni jsou to homosexuálně orientovaní muži, žijící ve městě s více jak 100 000 obyvatel, mají univerzitní vzdělání a více jak polovina je ve věku 21–30 let, čtyři pak ve věku 31-40 let. Tři respondenti však odpověď na tyto identifikační otázky neuvedli.

Výzkumný soubor pro Velkou Británii tvoří sedmnáct respondentů a je více diverzifikovaný než z Ruské federace. Tvoří jej jedenáct mužů, pět žen a jeden respondent pohlaví neuvedl. Deset respondentů se identifikovalo jako homosexuální, jeden orientaci neuvedl a zbytek se zařadil do jiné kategorie. Opět deset respondentů se zařadilo do věkové kategorie 21-30 let, ostatní pak byli starší a jeden na otázku věku neodpověděl. Devět respondentů žije ve městě nad 100 000 obyvatel, čímž tvoří více jak polovinu dotazovaných. Ostatní žijí v menších městech, přičemž dva respondenti neuvedli. Čtrnáct respondentů má univerzitní vzdělání, tři vzdělání neuvedli.

Velikost výzkumného souboru pro Českou republiku tvoří sto dvacet devět respondentů. Je poměrně pohlavně vyvážený – šedesát devět mužů a šedesát žen. Sto patnáct z nich se identifikovalo jako homosexuální, zbylých čtrnáct zvolilo jinou kategorii. Devadesát šest dotázaných zvolilo věkovou kategorii 21-30 nebo 31-40, jedná se tedy převážně o respondenty mladšího, či středního věku. Nechybí však ani mladší, ani starší. Ve městech s méně jak 100 000 obyvateli žije čtyřiašedesát respondentů, zbylých pětšedesát pak ve městě větším. Převládajícím stupněm vzdělání je středoškolské s maturitou – padesát pět, a vyšší než bakalářské – čtyřicet čtyři. Bakalářský stupeň vzdělání má dvacet tři dotázaných, zbytek pak nižší.

10.5 Analýza dat

10.5.1 Ruská federace

Vzhledem k nízkému počtu respondentů nejsou výsledky ankety aplikovatelné na celou skupinu homosexuálů v Ruské federaci, nicméně poskytují náhled na to, jak situaci vnímají a umožňují vytvořit si alespoň částečnou představu o situaci. Otázky pro zahraniční respondenty byly pokládány v anglickém jazyce.

První otázka zkoumala spokojenost respondentů se stávající právní úpravou stejnopohlavních vztahů.

Tabulka 3 Jste spokojeni s právní úpravou stejnopohlavních vztahů ve své zemi?

	Četnost	Procenta
Ano	1	5,6
Spíše ano	0	0,0
Nevím	1	5,6
Spíše ne	4	22,2
Ne	12	66,7
Celkem	18	100,0

Zdroj¹⁰⁰

¹⁰⁰ Vlastní zpracování

Z provedeného šetření vyplývá, že celkem 88,9 % dotázaných ruských homosexuálů je nespokojeno, či spíše nespokojeno s právní úpravou stejnopohlavních vztahů. Takový výsledek byl očekávaný, vzhledem k současné právní situaci v zemi. Velice překvapivá byla naopak jedna kladná odpověď, představující 5,6 % dotázaných, a to ze stejného důvodu, pro který byly očekávány odpovědi negativní. Jeden z dotázaných pak nevěděl, jestli je spokojen.

Druhá otázka též zjišťovala míru spokojenosti s právní úpravou, tentokrát ohledně společné adopce a adopce dítěte partnera.

Tabulka 4 Jste spokojeni s právní úpravou ohledně adopce ve své zemi?

	Četnost	Procenta
Ano	0	0
Spíše ano	1	5,6
Nevím	5	27,8
Spíše ne	4	22,2
Ne	8	44,4
Celkem	18	100,0

Zdroj¹⁰¹

Jak lze vidět z výsledků ankety, spokojený se současnou situací není nikdo z dotázaných. Spíše spokojený je jeden dotázaný, neví pak pět respondentů čili 27,8 %. Nespokojeno a spíše nespokojeno je pak dvanáct z osmnácti respondentů, což představuje 66,6 %. Odpovědi na tuto otázku jsou z větší části negativní, což, stejně jako u první otázky, je spojeno s právní situací homosexuálů v Ruské federaci.

¹⁰¹ Vlastní zpracování

Otázka číslo tři pak byla zaměřena na přání respondentů moci adoptovat dítě druhého z partnerů.

Tabulka 5 Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě partnera?

	Četnost	Procenta
Ano	3	16,7
Spíše ano	6	33,3
Nevím	6	33,3
Spíše ne	1	5,6
Ne	2	11,1
Celkem	18	100,0

Zdroj¹⁰²

Tato otázka byla zaměřena spíše na přání respondentů na to, co by chtěli, aby právní systém jejich státu umožňoval. Polovina z dotázaných, což znamená devět, odpověděla ano či spíše ano. Šest dotázaných čili 33,3 %, neví, jestli by tuto možnost chtěla, a negativně se k tomuto přání vyjádřilo 16,7 % respondentů. Z výsledků tedy vyplývá, že by tuto možnost chtěla mít polovina dotázaných, zatímco zbytek si není jist nebo tuto možnost mít nechce.

Další, čtvrtá, otázka se soustředila na přání mít možnost adoptovat dítě z ústavu.

Tabulka 6 Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě z ústavu?

	Četnost	Procenta
Ano	5	27,8
Spíše ano	5	27,8
Nevím	5	27,8
Spíše ne	3	16,7
Ne	0	0,0
Celkem	18	100,0

Zdroj¹⁰³

¹⁰² Vlastní zpracování

Odpovědi na tuto otázku jsou poměrně vyrovnané. Možnost „ano“ a „spíše ano“ zvolilo shodně pět respondentů. Kladnou odpověď tedy zvolilo 55,6 % dotázaných. Pět dotázaných, což tvoří 27,8 %, neví, zda by tuto možnost chtěli mít. Spíše si tuto možnost nepřeje 16,7 % respondentů a žádný pak nezvolil odpověď ne.

Následující otázka zjišťovala, zda by homosexuální páry využili možnost náhradní matky, pokud by ji měli.

Tabulka 7 Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?

	Četnost	Procenta
Ano	2	11,1
Spíše ano	8	44,4
Nevím	4	22,2
Spíše ne	2	11,1
Ne	2	11,1
Celkem	18	100,0

Zdroj¹⁰⁴

Možnost náhradní matky by určitě využilo 11,1 % respondentů, spíše ano pak 44,4 %. K této možnosti, se tedy přiklání 55,5 % dotázaných. Spíše by možnost náhradní matky nevyužila a určitě by ji nevyužilo 22,2 %. Stejný počet respondentů si nebyl jistý.

¹⁰³ Vlastní zpracování

¹⁰⁴ Vlastní zpracování

Šestá otázka zjišťovala, co je podle respondentů největším problémem v souvislosti s LGBT právy v jejich zemi. Tato otázka byla otevřená, proto byly pro odpovědi vytvořeny kategorie, do nichž byly odpovědi zařazeny.

Tabulka 8 Co považujete za největší problém v oblasti LGBT práv ve Vaší zemi?

	Četnost	Procenta
Nevím	5	27,77
Homofobie	3	16,66
Nedostatek práv	10	55,57
Celkem	18	100

Zdroj¹⁰⁵

Největší kategorii tvořily odpovědi se společným jmenovatelem „Nedostatek práv“. Respondenti v této odpovědi nezacházeli do velkých detailů ohledně toho, jaká práva konkrétně mají na mysli, avšak vzhledem k právní situaci v Ruské federaci není detailů třeba. Nedostatek práv za největší problém považuje 55,57 % respondentů. Druhou největší kategorií, a zároveň překvapující, je odpověď „nevím.“ Je překvapující, že vysokoškolsky vzdělaní respondenti si nejsou jisti, co je největším problémem, zvláště s ohledem na otevřenost otázky, která dávala možnost vypsát i více problémů. Tuto odpověď nicméně zvolilo 27,77 % respondentů. Homofobii jako největší problém pak uvedlo 16,66 % dotázaných.

¹⁰⁵ Vlastní zpracování

Následující otázka se zaměřila na pocit diskriminace právním systémem svého státu.

Tabulka 9 Cítíte se být diskriminováni právním systémem své země?

	Četnost	Procenta
Ano	9	50,0
Spíše ano	8	44,4
Nevím	0	0,0
Spíše ne	1	5,6
Ne	0	0,0
Celkem	18	100,0

Zdroj¹⁰⁶

Z odpovědí můžeme vidět, že 94,4 % respondentů se cítí být diskriminováno právním systémem své země, konkrétně Ruské federace. Celých 50 % „ano“, 44,4 % pak „spíše ano“. Toto zjištění bylo očekávané. Pouze jeden dotázaný zvolil odpověď „spíše ne“. Odpovědi „ne“ a „nevím“ nebyly vybrány vůbec.

Na tuto otázku plynule navázala další, která zjišťuje, co respondenti vnímají jako diskriminaci právním systémem svého státu. Jednalo se o otázku otevřenou, proto byly odpovědi kategorizovány.

Tabulka 10 Co považujete za diskriminaci právním systémem své země?

	Četnost	Procenta
Anti LGBT zákony	6	33,35
Svoboda	4	22,22
Rovnost	2	11,11
Ostatní	3	16,66
Neodpověděli	3	16,66
Celkem	18	100

Zdroj¹⁰⁷

¹⁰⁶ Vlastní zpracování

¹⁰⁷ Vlastní zpracování

Nejvíce odpovědí spadá do kategorie anti LGBT zákony, která odkazuje na dříve zmíněný tzv. antipropagační zákon dříve zmíněný v této práci, a který už svou existencí diskriminuje všechny LGBT obyvatele Ruské federace. Tuto kategorii zvolilo 33,35 % respondentů. Kategorie Svoboda úzce souvisí s kategorií Anti LGBT zákony, jelikož z ní v podstatě vychází. Svobodně si pak ve své zemi nepřipadá 22,22 % dotázaných. Podobně jako kategorie Svoboda, i kategorie Rovnost vychází z první kategorie, jelikož platný zákon činí z LGBT lidí druhořadé občany, což je to, na což je v odpovědích poukazováno. Tuto odpověď vybralo 11,11 % respondentů. Tři odpovědi byly zařazeny do kategorie Ostatní, jelikož nešly zařadit k žádné z předchozích, a každá by musela mít svou vlastní kategorii. Do této kategorie spadají odpovědi „Je třeba změnit zemi.“, „V Rusku je každý občan diskriminován právním systémem a LGBT diskriminace není teď hlavním problémem“ a „Mentalita, rozdíl v přístupu k heterosexuálům a gayům.“. Tyto odpovědi ukazují další zajímavé skutečnosti. Jeden z respondentů se domnívá, že největším problémem není ani tak problematika LGBT, ale to, že právní systém Ruské federace diskriminuje vlastně úplně všechny obyvatele. Další pak poukazuje na rozdíl v mentalitě obyvatelstva vůči heterosexuálům a homosexuálům, který byl naznačen v kapitole zabývající se antipropagačním zákonem. Tři respondenti neodpověděli.

Otázka „Myslíte si, že právní systém ve vaší zemi je dostatečný v porovnání s Českou republikou?“ byla porovnávací a má za účel srovnat právní situaci v obou státech.

Tabulka 11 Považujete úpravu ohledně LGBT práv ve Vaší zemi za dostatečnou oproti České republice?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	16,7
Ano	0	0,0
Spíše ano	0	0,0
Nevím	5	27,8
Spíše ne	3	16,7
Ne	7	38,9
Celkem	18	100,0

Zdroj¹⁰⁸

¹⁰⁸ Vlastní zpracování

Na tuto otázku tři respondenti neodpověděli. Jedná se o tři dotazované, kteří anketu vyplnili jen částečně. Odpověď „ano“ a „spíše ano“ ne zvolil žádný z respondentů. Neví 27,8 % dotázaných, přičemž je možné předpokládat, že tato odpověď pramení z neznalosti právních poměrů v České republice. Ne a Spíše ne zvolilo 55,6 % respondentů. Právní úpravu Ruské federace za dostatečnou v porovnání s Českou republikou nepovažuje nikdo z dotázaných. Tento závěr není nikterak překvapivý, vzhledem ke skutečnosti, že v České republice existují zákony na ochranu homosexuálů a zaručující jim alespoň některá práva, zatímco v Ruské federaci nikoliv.

Další otázka porovnává právní systém Ruské federace s právním systémem Velké Británie.

Tabulka 12 Považujete úpravu ohledně LGBT práv ve Vaší zemi za dostatečnou oproti Velké Británii?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	16,7
Ano	0	0,0
Spíše ano	0	0,0
Nevím	1	5,6
Spíše ne	4	22,2
Ne	10	55,6
Celkem	18	100,0

Zdroj¹⁰⁹

Další otázka porovnává právní systém Ruské federace s právním systémem Velké Británie. Stejně jako u předchozí otázky tři respondenti neodpověděli. Stejně tak nikdo z dotázaných nevybral možnost Ano či Spíše ano. Neví pouze jeden respondent čili 5,6 %. Nižší počet odpovědí Nevím můžeme připsat faktu, že Západní Evropa je v tomto směru vnímána jako velmi pokroková, zejména pak Velká Británie. Možnost Spíše ne zvolilo 22,2 % respondentů, Ne pak 55,6 %. Dohromady tak negativní kategorie tvoří 77,8 % odpovědí. Stejně jako v případě srovnání s Českou republikou nejde o překvapivý závěr, zvláště když je vzat v úvahu fakt, že právní systém Velké Británie poskytuje homosexuálům více práv a možností.

¹⁰⁹ Vlastní zpracování

Následující otázka zkoumala ochotu respondentů k emigraci v případě, že by jim zajistila práva, kterých se jim v jejich domovské zemi nedostává.

Tabulka 13 Uvažovali byste nad emigrací pro získání lepšího právního postavení?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	16,7
Ano	14	77,8
Ne	1	5,6
Celkem	18	100,0

Zdroj¹¹⁰

Neemigroval by pouze jeden respondent, čtrnáct dotázaných, čítající 77,8 % z celku pak ano. Neodpověděli tři. Můžeme tedy vidět, že dotázaní by chtěli, anebo chtějí emigrovat, proto aby pro sebe získali lepší právní situaci.

Otázka „Pokud ano, kam?“ zjišťuje volbu země, kam by respondenti emigrovali. Jednalo se o otevřenou otázku a pro odpovědi byly vytvořeny kategorie. Někteří dotázaní vybrali více jak jednu možnost. K této skutečnosti bylo přihlédnuto, a proto každá jedna odpověď je počítána jako hlas. Celkem pak bylo v této otázce 28 hlasů.

Tabulka 14 Pokud ano, kam?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	5	17,85
Austrálie	2	7,14
Západní Evropa	6	21,43
USA/Kanada	4	14,29
Evropa	3	10,72
Německo	3	10,72
Ostatní	5	17,85
Celkem	27	100

Zdroj¹¹¹

¹¹⁰ Vlastní zpracování

Na tuto otázku neopovědělo pět z osmnácti dotázaných, zbývajících třináct pak tvoří dvaadvacet hlasů. Nejvíce jich získala Západní Evropa s 21,43 % hlasů. Za ní se umístila možnost USA/Kanada s 14,29 % hlasů. Dále pak Německo s 10,72 % a stejný počet má Evropa jako taková. Na posledním místě je Austrálie se 7,14 % hlasů. Do kategorie Ostatní, která má 17,85 % hlasů spadají následující země: Česká republika, Rakousko, Izrael a celá Jižní Amerika. Jedna odpověď dokonce uvádí „V závislosti na právním systému země“. Evropské země byly zvoleny z 51,79 %. Zbytek světa pak z 30,36 %. Vybrané země jako místo emigrace nejsou překvapivé, jedná se totiž o státy s lepší právní situací pro homosexuály. Jednou z výjimek by mohla být Jižní Amerika, kde závisí na zvoleném státu, jelikož na kontinentě panují stejně různorodé podmínky vůči homosexuálům, jako v Evropě.

Následující série otázek je identifikační a slouží k popisu zkoumaného vzorku. Na všechny tyto otázky tři respondenti neodpověděli – jedná se o respondenty, kteří anketu vyplnili jen částečně.

Tabulka 15 Jste:

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	16,7
Žena	0	0,00
Muž	15	83,3
Celkem	18	100,0

Zdroj¹¹²

Na otázku Jste: odpovědělo 83,3 % respondentů muž. Vzhledem k způsobu šíření ankety, což znamená skrz gaje, kterého zná autor, a jenž doporučil správce skupiny pro homosexuály, který byl též muž, se lze domnívat, že i zbylí tři respondenti byli také muži. Skladba výzkumného vzorku tak odpovídá způsobu šíření ankety.

¹¹¹ Vlastní zpracování

¹¹² Vlastní zpracování

Tabulka 16 Identifikujete se jako:

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	16,7
Homosexuál	15	83,3
Bisexuál	0	0,00
Jiné	0	0,00
Celkem	18	100,0

Zdroj¹¹³

Jako homosexuální se identifikovalo patnáct respondentů, což je 83,3 % z celku, avšak všichni, kteří dospěli až k této otázce.

Tabulka 17 Kolik Vám je let?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	16,7
Do 20	0	0,00
21-30	10	55,6
31-40	4	22,2
41-50	1	5,6
51-60	0	0,00
61 a více	0	0,00
Celkem	18	100,0

Zdroj¹¹⁴

Největší věkovou skupinou dotázaných je 21-30 let, a tvoří ji 55,6 % respondentů. Druhou největší je skupina 31-40 let, která je tvořena 22,2 % dotázaných. Nejmenší kategorie je 41-50 let, a to 5,6 % respondentů. Šíření ankety proběhlo přes osoby přibližně ve věku autora, skladba respondentů též odpovídá způsobu šíření ankety.

¹¹³ Vlastní zpracování

¹¹⁴ Vlastní zpracování

Tabulka 18 Žijete v obci s počtem obyvatel:

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	16,7
Do 500	0	0,00
501-2000	0	0,00
2001-5000	0	0,00
5001-30 000	0	0,00
30 001-100 000	0	0,00
Více jak 100 000 obyvatel	15	83,3
Celkem	18	100,0

Zdroj¹¹⁵

Všichni respondenti, kteří dospěli k otázce, v jak velkém městě žijí, vybrali možnost sto tisíc a více obyvatel.

Tabulka 19 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	16,7
Základní	0	0,00
Středoškolské	0	0,00
Univerzitní	15	83,3
Celkem	18	100,0

Zdroj¹¹⁶

Stejně tak všichni respondenti, kteří vyplnili otázku zkoumající jejich vzdělání, zvolili kategorii vzdělání univerzitní. Tři typy vzdělání byly zvoleny z důvodu autorovy neznalosti vzdělávacího systému v Ruské federaci.

10.5.2 Velká Británie

Nízký počet respondentů znemožňuje aplikovat výsledky ankety na celou skupinu homosexuálů ve Velké Británii, avšak vytvářejí určitý náhled na to, jak situaci vnímají.

¹¹⁵ Vlastní zpracování

¹¹⁶ Vlastní zpracování

První otázka zjišťovala spokojenost s právní úpravou stejnopohlavních svazků ve Velké Británii.

Tabulka 20 Jste spokojeni s právní úpravou stejnopohlavních párů ve své zemi?

	Četnost	Procenta
Ano	9	52,9
Spíše ano	1	5,9
Nevím	2	11,8
Spíše ne	1	5,9
Ne	4	23,5
Celkem	17	100,0

Zdroj¹¹⁷

Spokojenost a částečnou spokojenost vyjádřilo 58,8 % respondentů, tedy více jak polovina dotázaných je spokojená. Poměrně velkou část pak také tvoří nespokojené a spíše nespokojené odpovědi čítající 28,9 %, což není zanedbatelný počet. Stejně tak je tento stav překvapivý, vzhledem k poměrně dobré právní úpravě v oblasti problematiky práv homosexuálů a tradičně dobrému hodnocení, které Velká Británie získává od organizací hodnotících právní postavení homosexuálů. Neví pak pouze dva respondenti, což tvoří 11,8 % dotázaných.

Otázka číslo dvě pak zkoumá spokojenost se společnou adopcí dětí ve Velké Británii.

Tabulka 21 Jste spokojeni s právní úpravou ohledně adopce ve své zemi?

	Četnost	Procenta
Ano	4	23,5
Spíše ano	2	11,8
Nevím	7	41,2
Spíše ne	0	0,00
Ne	4	23,5
Celkem	17	100,0

Zdroj¹¹⁸

¹¹⁷ Vlastní zpracování

Nejvíce dotázaných na tuto otázku zvolilo odpověď neví, s počtem 41,2 %. Možné vysvětlení této odpovědi je, že tito dotázaní neznají právní úpravu ve vztahu k adopci. Druhou největší skupinu odpovědí tvoří spokojení a spíše spokojení, kterých je 34,8 %. Nespokojení jsou čtyři respondenti tvořící 23,5 %. To je stejný počet dotázaných jako těch, kteří byli spokojení. Spokojenost a nespokojenost jsou tak v rovnováze. Možnost spíše ne (nejsem si jistý), ne zvolil nikdo.

Následující otázka měla zjistit, zda by si respondenti přáli adoptovat partnerova potomka.

Tabulka 22 Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě partnera?

	Četnost	Procenta
Ano	4	23,5
Spíše ano	1	5,9
Nevím	8	47,1
Spíše ne	0	0,00
Ne	4	23,5
Celkem	17	100,0

Zdroj¹¹⁹

V otázce adopce dítěte partnera se opět shodují odpovědi ano a ne. Obě zvolilo shodně 23,5 % respondentů. Dvojnásobek dotázaných pak uvedl že neví, zda by dítě partnera chtěl adoptovat či ne, tzn. 47,1 %. Jeden pak spíše ano. Nutno dodat, že ve Velké Británii mají homosexuálové možnost adoptovat jak dítě partnera, tak dítě z ústavu. Tato otázka, stejně jako následující uvádí osobní preference, nikoliv přání tuto možnost mít, na rozdíl od zbylých zkoumaných zemí, kde tato možnost neexistuje.

¹¹⁸ Vlastní zpracování

¹¹⁹ Vlastní zpracování

Stejně jako otázka adopce dítěte partnera, i otázka ohledně společné adopce vyjadřuje individuální přání respondentů, jelikož ve Velké Británii tato možnost existuje.

Tabulka 23 Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě z ústavu?

	Četnost	Procenta
Ano	2	11,8
Spíše ano	5	29,4
Nevím	4	23,5
Spíše ne	1	5,9
Ne	5	29,4
Celkem	17	100,0

Zdroj¹²⁰

Možnost spíše ano a ne zvolil shodný počet respondentů, tedy pět, což činí 29,4 % dotázaných. Neví 23,5 % respondentů, spíše ne pouze jeden dotázaný a adoptovat s partnerem chtějí dva respondenti tvořící 11,8 %.

Na předchozí dvě otázky navazuje další, zkoumající ochotu použít náhradní matku, pokud by respondenti měli tu možnost.

Tabulka 24 Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava Vašeho státu umožňovala?

	Četnost	Procenta
Ano	3	17,6
Spíše ano	2	11,8
Nevím	3	17,6
Spíše ne	0	0,00
Ne	9	52,9
Celkem	17	100,0

Zdroj¹²¹

¹²⁰ Vlastní zpracování

Z výsledků vyplývá, že nejvíce respondentů by využít možnosti náhradní matky nechtělo, a to celých 52,9 %, tedy více jak polovina. Možnost využití náhradní matky by chtělo 17,6 % dotazovaných, a stejný počet tří lidí neví. Spíše ano zvolilo 11,8 % respondentů. Možnost spíše ne nezmobil žádný z respondentů. I tato otázka vyjadřuje individuální názor dotázaných, jelikož homosexuální páry mohou využít možnost náhradní matky.

Šestá otázka měla za úkol zjistit, co je podle nich největším problémem v souvislosti s LGBT právy v jejich zemi. Tato otázka byla otevřená, proto byly pro odpovědi vytvořeny kategorie.

Tabulka 25 Co považujete za největší problém v oblasti LGBT práv ve Vaší zemi?

	Četnost	Procenta
Rovnost	2	11,79
Stigma a předsudky	7	41,17
Žádné	3	17,64
Neodpověděli	2	11,76
Ostatní	3	17,64
Celkem	17	100

Zdroj¹²²

Z výsledků lze vidět, že za největší problém respondenti považují „Stigma a předsudky“ ve společnosti. V odpovědích byla uvedena témata jako „Vliv náboženství“, „Stereotypy a heteronormativa“, „Zvýšené útoky pravicově orientovaných lidí“. Tento problém považuje za největší 41,17 % respondentů. Žádné problémy nevidí 17,64 % dotázaných. Rovnost, nebo spíše nerovnost, považuje za problém 11,79 % respondentů. Do kategorie „Ostatní“ byly zařazeny odpovědi, které by pro svou povahu musely mít svou vlastní kategorii a měly by jen jeden hlas. Mezi tyto odpovědi patří „Nedostatek klinik umělého oplodnění“, „Urážky“, a nejspíše nejzajímavější odpověď „Právo darovat krev a adoptovat děti. Nemůžete darovat krev na základě toho, že jste homosexuál, i když jste úplně zdravý. Také není možné adoptovat nikoho jiného než postižené děti, protože jste v homosexuálním páru“. Neodpověděli dva dotázaní. I z tohoto malého vzorku respondentů můžeme vidět, že ačkoliv homosexuálové ve Velké Británii mají zákonem stanovená práva, situace pravděpodobně nebude tak dobrá, jak se zdá.

¹²¹ Vlastní zpracování

¹²² Vlastní zpracování

Následující otázka zjišťuje pocit diskriminace právním systémem jejich země.

Tabulka 26 Cítíte se být diskriminováni právním systémem své země?

	Četnost	Procenta
Ano	2	11,8
Spíše ano	2	11,8
Nevím	2	11,8
Spíše ne	3	17,6
Ne	8	47,1
Celkem	17	100,0

Zdroj¹²³

Odpovědi na tuto otázku jsou z velké části rovnoměrně rozprostřené. Stejný počet respondentů odpověděl na tuto otázku ano, spíše ano a nevím. Každou z těchto odpovědí vybrali shodně dva dotázaní, a tak tyto otázky shodně tvoří 11,8 % odpovědí. Spíše se necítí diskriminováni tři dotázaní, tedy 17,6 %. Nejvíce respondentů se pak necítí být diskriminováno právním systémem své země, a to 47,1 %.

Na otázku, zda se respondenti cítí být diskriminováni právním systémem své země navazuje otázka další, která se zaměřila na to, co za diskriminaci považují. Jednalo se o otevřenou otázku, proto byly odpovědi kategorizovány.

Tabulka 27 Co považujete za diskriminaci právním systémem své země?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	5	29,42
Rozdílná práva	5	29,42
Nic	2	11,76
Nerovnost	3	17,64
Ostatní	2	11,76
Celkem	17	100

Zdroj¹²⁴

¹²³ Vlastní zpracování

Na tuto otázku bohužel neodpovědělo pět respondentů, tedy 29,42 %. Stejný počet respondentů pak považuje za diskriminaci rozdílná práva oproti heterosexuálům, i přestože jejich právní postavení je velmi dobré. Další nejčastější odpovědí byla Nerovnost z důvodu sexuální orientace, kterou napsali dva lidé, tedy 11,76 %. Do kategorie Ostatní byla zařazena odpověď „Nejsem si jistý“ a „Nemožnost provozovat sex ve veřejných parcích.“ Lze tedy vidět, že i když mají homosexuálové ve Velké Británii zaručená práva, cítí se být diskriminováni.

Otázka „Myslíte si, že právní systém ve vaší zemi je dostatečný v porovnání s Českou republikou?“ byla porovnávací a měla za účel srovnat právní situaci ve dvou zkoumaných zemích.

Tabulka 28 Považujete právní úpravu ohledně LGBT ve Vaší zemi za dostatečnou oproti České republice?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	5,9
Ano	4	23,5
Spíše ano	2	11,8
Nevím	10	58,8
Spíše ne	0	0,00
Ne	0	0,00
Celkem	17	100,0

Zdroj¹²⁵

Na tuto otázku odpovědělo nejvíce respondentů, že neví. Celkem jich bylo deset, tedy 58,8 %. Lze se domnívat, že tento výsledek pramení z neznalosti právních poměrů v České republice ve zkoumané oblasti. Za dostatečnou v porovnání s Českou republikou považuje právní úpravu ve Velké Británii 23,5 % respondentů. Za spíše dostatečnou ji považují dva dotázaní, tvořící 11,8 %. Jeden respondent neodpověděl. Za nedostatečnou, či spíše nedostatečnou právní úpravu v porovnání s Českou republikou nepovažuje nikdo z respondentů.

¹²⁴ Vlastní zpracování

¹²⁵ Vlastní zpracování

Následující otázka porovnává názor na právní situaci Velké Británie s právní situací v Ruské federaci.

Tabulka 29 Považujete úpravu ohledně LGBT ve Vaší zemi za dostatečnou oproti Ruské federaci?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	5,9
Ano	10	58,8
Spíše ano	1	5,9
Nevím	5	29,4
Spíše ne	0	0,0
Ne	0	0,0
Celkem	17	100,0

Zdroj¹²⁶

Za dostatečnou v porovnání s Ruskou federací považuje právní situaci ve Velké Británii stejný počet respondentů, který si při srovnání s Českou republikou nebyl jistý, tedy 58,8 %. Tato odpověď byla očekávaná, protože každý, kdo má alespoň trochu přehled tuší, jak špatně na tom homosexuálové v Ruské federaci v oblasti práv jsou. Druhou nejpočetnější kategorii tvoří odpověď nevím, což lze stejně jako u předchozí otázky, připočíst neznalosti právních poměrů panujících v Ruské federaci. Za spíše dostatečnou považuje situaci ve Velké Británii v porovnání s Ruskou federací jeden respondent. Jeden respondent také neodpověděl. Jako nedostatečnou, či spíše nedostatečnou právní úpravu v porovnání s Ruskou federací nepovažuje nikdo.

¹²⁶ Vlastní zpracování

V návaznosti na porovnání právní situace navázala otázka, zda by respondenti zvažovali emigraci pro získání lepších práv.

Tabulka 30 Uvažovali byste nad emigrací pro získání lepšího právního postavení?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	5,9
Ano	5	29,4
Ne	11	58,8
Celkem	17	100,0

Zdroj¹²⁷

Jak lze vidět, emigraci kvůli získání lepších práv by si vybralo pět ze sedmnácti respondentů, tedy 29,4 %. Jeden respondent neodpověděl. Nad emigrací neuvažovalo 58,8 % respondentů.

Ve spojení s emigrací se autor dotazoval, do které země by respondenti případně emigrovali. Jelikož byla tato otázka volná, byly vytvořeny kategorie odpovědí.

Tabulka 31 Pokud ano, kam?

	Četnost	Procenta
Nikam	13	76,4
Skandinávské země	1	5,9
Nejsem si jistý, jak to bude s emigrací po Brexitu	1	5,9
USA	2	11,8
Total	17	100,0

Zdroj¹²⁸

Odpověď „Nikam“ zvolilo třináct respondentů, tedy o dva více, než kolik dotázaných uvedlo, že by neemigrovalo. Tvoří tak drtivou většinu, a to 76,4 %. USA by si za svoji novou zemi zvolilo 11,8 % respondentů. Někteří ze skandinávských zemí 5,9 %, a stejně tak jeden dotazovaný si není jistý, jak to bude s možností emigrace po Brexitu.

¹²⁷ Vlastní zpracování

¹²⁸ Vlastní zpracování

Následující série otázek je identifikační, a slouží tak k popisu zkoumaného vzorku.

Tabulka 32 Jste:

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	5,9
Muž	11	64,7
Žena	5	29,4
Celkem	17	100,0

Zdroj¹²⁹

Na anketu odpovídalo jedenáct mužů a pět žen tvořících tak 64,7 % a 29,4 % respondentů. Jeden dotázaný neodpověděl – anketu vyplnil částečně.

Tabulka 33 Identifikujete se jako?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	5,9
Homosexuál	10	58,8
Bisexuál	3	17,6
Jiné	3	17,6
Celkem	17	100,0

Zdroj¹³⁰

Ze sedmnácti respondentů se deset identifikovalo jako homosexuální a tvoří tak 58,8 % z celkového počtu respondentů. Jako bisexuální se identifikovalo 17,6 % respondentů, a do kategorie „Ostatní“ se též zařadili tři dotázaní. Jeden pak neodpověděl.

¹²⁹ Vlastní zpracování

¹³⁰ Vlastní zpracování

Tabulka 34 Kolik Vám je let?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	5,9
Do 20	0	0,00
21-30	10	58,8
31-40	3	17,6
41-50	2	11,8
51-60	0	0,00
61 a více	1	5,9
Celkem	17	100,0

Zdroj¹³¹

Do věkové skupiny 21-30 let patří 58,8 % respondentů. Do skupiny 31-40 let pak 17,6 %. Třetí největší skupinu tvoří 11,8 % dotázaných, tedy skupina 41-50 let. Starší 50 let byl jeden respondent, a jeden neodpověděl.

Tabulka 35 Žijete v obci s počtem obyvatel:

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	2	11,8
Do 500	0	0,00
501-2 000	1	5,9
2 001-5 000	1	5,9
5 001-30 000	3	17,6
30 001-100 000	1	5,9
100 001 a více	9	52,9
Celkem	17	100,0

Zdroj¹³²

Nejvíce respondentů žije ve městě s více jak 100 000 obyvateli – 52,9 %. Druhou největší skupinu tvoří s 17,6 % respondentů, žijících ve městech s 5001 – 30 000 obyvateli. Ve všech

¹³¹ Vlastní zpracování¹³² Vlastní zpracování

dalších městech pak žije po jednom z respondentů. Dva dotázaní neodpověděli – nedokončili anketu. Ve vesnici s méně jak 500 obyvateli pak nežije žádný z respondentů.

Tabulka 36 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	3	17,6
Základní	0	0,00
Středoškolské	0	0,00
Univerzitní	14	82,4
Celkem	17	100,0

Zdroj¹³³

Stejně tak všichni respondenti, kteří vyplnili otázku zkoumající jejich vzdělání, zvolili kategorii vzdělání univerzitní. Tři typy vzdělání byly zvoleny z důvodu autorovy neznalosti vzdělávacího systému ve Velké Británii.

10.5.3 Česká republika

Nevysoký počet respondentů neumožňuje aplikaci výsledků ankety na celou skupinu homosexuálů v České republice, přesto nám dávají alespoň částečný náhled na to, jak situaci vnímají a umožňují vytvořit si alespoň jakousi představu o situaci.

¹³³ Vlastní zpracování

První otázka je stejná pro všechny tři zkoumané země a zaměřuje se na spokojenost s právní úpravou soužití stejnopohlavních párů.

Tabulka 37 Jste spokojeni s právní úpravou ohledně soužití stejnopohlavních párů ve své zemi?

	Četnost	Procenta
Ano	3	2,3
Spíše ano	10	7,8
Nevím	4	3,1
Spíše ne	43	33,3
Ne	69	53,5
Celkem	129	100,0

Zdroj¹³⁴

Největší kategorii odpovědí je záporná a nespokojená odpověď Ne, s 53,5 % respondentů. Spíše nespokojených je pak 33,3 % dotázaných. Nespokojených, nebo částečně nespokojených je dohromady 86,8 % respondentů, tedy majoritní většina dotázaných. Čtyři dotázaní uvedli, že neví a tvoří 3,1 % z celkového vzorku. Spíše spokojených je 7,8 % respondentů. Nejmenší skupina dotázaných je spokojena s právní úpravou, a to pouhých 2,3 % dotázaných.

¹³⁴ Vlastní zpracování

Druhá otázka zkoumá spokojenost ohledně právní situace s druhým předmětem této diplomové práce, a tím je adopce stejnopohlavními páry.

Tabulka 38 Jste spokojeni s právní úpravou ohledně adopce stejnopohlavními páry ve své zemi?

	Četnost	Procenta
Ano	3	2,3
Spíše ano	3	2,3
Nevím	4	3,1
Spíše ne	18	14
Ne	101	78,3
Celkem	129	100,0

Zdroj¹³⁵

Stejně jako v první otázce, i u této převládá nespokojenost, a to dokonce ve větší míře. Nespokojených je 78,3 % respondentů a spíše nespokojených pak 14 %. Dohromady jsou tak respondenti nespokojení z 92,3 %, tedy ještě o 5,5 % více než v otázce zaměřené na soužití stejnopohlavních párů. Neví stejný počet respondentů, tedy 3,1 %. Spokojení a spíše spokojení jsou shodně tři dotázaní, a tvoří u každé z těchto odpovědí 2,3 % dotázaných.

Ve vztahu na otázku se spokojeností ohledně právní úpravy adopce homosexuálními páry plynule navazují dvě otázky, které si kladou za cíl zjistit, zda by si respondenti přáli mít možnost adoptovat dítě partnera, anebo v druhém případě, zda by si přáli mít možnost adoptovat dítě z ústavu, tedy adoptovat společně s partnerem.

¹³⁵ Vlastní zpracování

Tabulka 39 Příklad byste si mít možnost adoptovat dítě partnera?

	Četnost	Procenta
Ano	112	86,8
Spíše Ano	13	10,1
Nevím	4	3,1
Spíše ne	0	0,0
Ne	0	0,0
Celkem	129	100,0

Zdroj¹³⁶

Jak lze vidět z výsledků, žádný z respondentů by si nepřál nemít možnost adoptovat dítě partnera. Stejně jako v předchozích otázkách neví 4,1 % respondentů. Možnost adopce dítěte partnera by si spíše přálo mít 10,01 % respondentů, a rozhodně by si ji přálo mít 86,8 % dotázaných. Podle odpovědí tedy lze vidět naprosto jasné přání respondentů moci adoptovat dítě partnera.

Tabulka 40 Příklad byste si mít možnost adoptovat dítě z ústavu?

	Četnost	Procenta
Ano	92	71,3
Spíše ano	23	17,8
Nevím	9	7,0
Spíše ne	2	1,6
Ne	3	2,3
Celkem	129	100,0

Zdroj¹³⁷

Výsledky ohledně adopce dítěte z ústavu jsou trochu více rozvrstvené než u otázky ohledně adopce dítěte partnera. Někteří dotázaní by si tuto možnost mít nepřáli. Bylo jich 2,3 %. K nim můžeme připočíst dotázané, kteří odpověděli, že by si spíše nepřáli mít možnost

¹³⁶ Vlastní zpracování¹³⁷ Vlastní zpracování

adoptovat dítě z ústavu, kterých bylo 1,6 %. Negativní odpovědi tedy celkem tvoří 3,9 %. Není si jisto 7 % dotázaných. Adopci z ústavu by si spíše přálo 17,8 % dotázaných a zcela jistě by si ji přálo 71,3 % respondentů. Ze sto dvaceti devíti respondentů by si tuto možnost přálo sto patnáct z nich.

V souvislosti s adopcemi, a tedy i rodičovstvím souvisí i otázka využití náhradní matky, která v České republice není právně možná. Tato otázka zkoumá, zda by respondenti tuto možnost využili, kdyby ji měli.

Tabulka 41 Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?

	Četnost	Procenta
Ano	44	34,1
Spíše ano	22	17,1
Nevím	26	20,2
Spíše ne	19	14,7
Ne	18	14,0
Celkem	129	100,0

Zdroj¹³⁸

Z odpovědí vidíme, že největší procentuální zastoupení mají ti respondenti, kteří by možnost náhradní matky využili, a to z 34,1 %. Druhá nejpočetnější skupina si není jistá. Nejistých si je 20,2 % respondentů. Spíše by možnost náhradní matky využilo 17,1 % dotázaných. Pro využití této možnosti se celkem vyslovilo 51,2 % respondentů. Můžeme předpokládat, že se jednalo převážně o homosexuální muže. Dá se předpokládat, že homosexuální ženy tuto možnost nepotřebují. Možnost Spíše ne, a Ne pak zvolil téměř shodný počet respondentů. Spíše by tuto možnost nevyužilo 14,7 % dotázaných, a nevyužilo 14 % respondentů.

Šestá otázka měla za úkol zjistit, co je podle respondentů největším problémem v souvislosti s LGBT právy v jejich zemi. Tato otázka byla otevřená, proto byly pro odpovědi vytvořeny kategorie, do nichž byly odpovědi zařazeny.

¹³⁸ Vlastní zpracování

Tabulka 42 Co je podle Vás největší problém v České republice ve spojitosti s LGBT právy?

	Četnost	Procenta
Neodpověděl	3	2,33
Nevím	5	3,88
Absence rovného manželství a adopcí	54	41,86
Netolerance	8	6,21
Nerovnoprávnost	11	8,52
Názory společnosti	4	3,11
Nerovná práva ve všech rovinách	15	11,62
Neporozumění a špatná informovanost	15	11,62
Spokojený se současným stavem	2	1,55
Postoj politiků a vlády ČR	6	4,65
Ostatní	6	4,65
Celkem	129	100

Zdroj¹³⁹

Jak je vidět z výsledků v tabulce, za největší problém považují respondenti Absenci rovného manželství a adopcí pro homosexuální páry, a to v 41,86 % případů. Tento výsledek byl očekáván, vzhledem k situaci, že v porovnání s manželstvím je registrované partnerství pouze symbolická instituce a možnosti adopce nejsou v České republice vůbec ošetřené, jak již bylo zmíněno v analýze právní situace v České republice. Další dvě největší skupiny odpovědí jsou „Nestejná práva ve všech oblastech“ a „Neporozumění a špatná informovanost“, oboje s 11,62 % respondentů. Do kategorie „Nestejná práva ve všech oblastech“ spadá kromě manželství a adopce i náhradní mateřství, diskriminace, asistovaná reprodukce, pocit, že zákon dělá z homosexuálů občany na okraji společnosti a podobně. „Neporozumění a špatná informovanost“ obsahuje vzájemné neporozumění mezi heterosexuály a homosexuály, ale i neporozumění mezi lidskými bytostmi vůbec, a špatná informovanost ohledně toho, co homosexuálové požadují, porovnávání obou skupin, proč na sebe vůbec upozorňují různými akcemi atd. Další kategorií je „Nerovnoprávnost“, která byla uvedena jako jednoslovná odpověď bez dalšího rozvedení. Pocit nerovnoprávnosti má 8,52 % dotázaných. Po ní následuje „Netolerance“ ze strany veřejnosti. Tento problém za největší považuje 6,21 % respondentů. Dále jsou respondenti nespokojení s postojem politiků České republiky

¹³⁹ Vlastní zpracování

a vlády, a to v 4,65 % případů. Jako další problém byly uvedeny názory společnosti, což si myslí 3,11 % dotázaných. Spokojení se současnou situací byli jen dva respondenti. Nevědělo 3,88 % dotázaných, 2,33 % respondentů neodpovědělo, a 4,65 % odpovědí bylo zařazeno do kategorie ostatní, jelikož nebyly relevantní k otázce.

Na otázku ohledně největších problémů v České republice navázala další, která zkoumala pocit diskriminace právním systémem České republiky.

Tabulka 43 Cítíte se být diskriminováni právním systémem svého státu?

	Četnost	Procenta
Ano	52	40,3
Spíše ano	45	34,9
Nevím	9	7,0
Spíše ne	17	13,2
Ne	6	4,7
Celkem	129	100,0

Zdroj¹⁴⁰

Pouhých 4,7 % dotázaných se necítí být diskriminováno, tedy velmi malé procento. Spíše se necítí být diskriminováno 13,2 % respondentů. Není si jisto 7 %. Mnohem větší počet respondentů pak má pocit diskriminace, ať už částečně, nebo úplně. Spíše se cítí být diskriminováno 34,9 % dotázaných a 40,3 % se cítí být diskriminováno. Celkem se nějakým způsobem cítí být diskriminováno 75,2 % dotázaných, tedy tři čtvrtě respondentů. Tento výsledek z velké části koresponduje s reakcemi v předchozí otázce.

¹⁴⁰ Vlastní zpracování

Na otázku zkoumající pocit diskriminace navazuje otázka zkoumající, co respondenti vnímají jako diskriminaci právním systémem v České republice.

Tabulka 44 Co považujete za diskriminaci právním systémem v České republice?

	Četnost	Procenta
Neodpověděl	4	3,1
Nic	6	4,65
Nemožnost uzavřít manželství	52	40,31
Nemožnost adopce	19	14,73
Rozdílnost práv mezi heterosexuály a homosexuály	34	26,36
Nemožnost umělého oplodnění/náhradní matky	2	1,55
Ostatní	7	5,42
Nerelevantní	5	3,88
Celkem	129	100

Zdroj¹⁴¹

Nejrozšířenější odpovědí na tuto otázku byla odpověď „Nemožnost uzavřít manželství“ s poukázáním na fakt, že Registrované partnerství je náhražka za manželství, které ani zdaleka neposkytuje a nezaručuje tolik práv, jako manželství. Tuto věc považuje za diskriminaci 40,31 % respondentů. Druhá největší kategorie odpovědí je „Rozdílnost práv mezi homosexuály a heterosexuály“, v níž byly zahrnuty i ostatní práva, jako možnost darování krve, společné vlastnictví bytu, vdovské důchody a jiné. Do této kategorie spadalo 26,36 % odpovědí. Třetí nejčastější věc, kterou respondenti považují za diskriminující je nemožnost adopce, a to z 14,73 %. Kategorie „Ostatní“ zahrnuje jedinečné odpovědi jako „Svoboda pohybu“, „Netolerance“, „Homosexuální láska není považována za důležitou“, „Diskriminaci“ a příklady nevztahující se na Českou republiku. Tvoří 5,42 % odpovědí. Necítí se diskriminováno 4,65 % respondentů. Část odpovědí nebyla relevantních k otázce, a tvoří ji 3,88 % respondentů, část dotázaných neodpovědělo a to 3,10 %.

Následovaly otázky, v nichž byli respondenti požádáni, aby porovnali právní situaci České republiky s ostatními zkoumanými zeměmi – Velkou Británií a Ruskou federací.

¹⁴¹ Vlastní zpracování

Tabulka 45 Případá Vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Velkou Británií?

	Četnost	Procenta
Ano	2	1,6
Spíše ano	8	6,2
Nevím	47	36,4
Spíše ne	23	17,8
Ne	49	38,0
Celkem	129	100,0

Zdroj¹⁴²

Jak lze vidět, za dostatečnou v porovnání s Velkou Británií považuje právní úpravu České republiky pouze 1,6 % respondentů. Za spíše dostatečnou pak 6,2 % dotázaných, tedy celkově velmi malé procento lidí. Poměrně značné množství respondentů neví, celých 36,4 %. To může pramenit z neznalosti právního systému Velké Británie. Jako Spíše nedostatečnou a Nedostatečnou považuje právní úpravu České republiky 55,8 % dotázaných, tedy více jak polovina, přičemž za nedostatečnou ji považuje 38 % dotázaných.

Tabulka 46 Případá Vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Ruskou federací?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	0,8
Ano	60	46,5
Spíše ano	39	30,2
Nevím	18	14,0
Spíše ne	3	2,3
Ne	8	6,2
Celkem	129	100,0

Zdroj¹⁴³

¹⁴² Vlastní zpracování

¹⁴³ Vlastní zpracování

Některé odpovědi na tuto otázku byly vzhledem k situaci v Ruské federaci vůči LGBT lidem překvapující. Zejména odpovědi Ne a Spíše ne, kterých je 8,5 %. Není jich mnoho, ale vzhledem k tomu, že LGBT lidé jsou v Ruské federaci perzekuováni, je zarážející, že někteří respondenti nepovažují právní situaci v České republice v porovnání s Ruskou federací za nedostatečné. Jistých si není 14 % respondentů. Za dostatečnou, či spíše dostatečnou považuje právní úpravu České republiky 76,7 % respondentů.

Desátá otázka zjišťuje ochotu respondentů emigrovat do země, která by jim zaručila práva, která by si přáli mít.

Tabulka 47 Emigrovali byste pro získání lepšího právního postavení?

	Četnost	Procenta
Ano	57	44,2
Ne	72	55,8
Celkem	129	100,0

Zdroj¹⁴⁴

Odpovědi na tuto otázku jsou relativně vyrovnané. Emigrovalo by 44,2 % dotázaných, aby získali právo uzavřít manželství a adoptovat dítě, zatímco 55,8 % respondentů by zůstalo. Na otázku emigrace přirozeně navázala otázka, kam by dotázaní emigrovali.

¹⁴⁴ Vlastní zpracování

Tabulka 48 Pokud ano, kam?

	Počet	Procento
Austrálie	3	2,33
Belgie	1	0,78
Brazílie	1	0,78
Finsko	1	0,78
Francie	3	2,33
Island	1	0,78
Irsko	1	0,78
Kanada	1	0,78
Kterákoliv země, která to umožňuje	6	4,65
Mauricius	1	0,78
Německo	8	6,20
Nevím	5	3,88
Nikam	60	46,51
Nizozemsko	5	3,89
Rakousko	1	0,78
Skandinávie	5	3,89
Španělsko	5	3,88
Švýcarsko	1	0,78
USA	10	7,75
Velká Británie	9	6,98
Země EU	1	0,78
Celkem	129	100

Zdroj¹⁴⁵

Celkem šedesát respondentů uvedlo, že by nikam neemigrovalo, což je paradoxně o dvanáct méně, než v přechozí otázce uvedlo, že by neemigrovalo. Tvoří 46,51 % z celku. Zemí, kterou uvedli respondenti jako nejčastější místo pro emigraci bylo USA se 7,75 %, těsně následované Velkou Británií, kterou uvedlo 6,98 % dotázaných, a dále pak Německo, které uvedlo 6,20 % respondentů. Další nejčastěji uváděnou zemí je Španělsko, které uvedlo 3,88 % dotázaných,

¹⁴⁵ Vlastní zpracování

stejně jako země Skandinávie, Nizozemsko, následně pak Francie a Austrálie shodně s 2,33 % respondentů. Kam by emigrovalo nevědělo 3,88 % dotázaných, a kamkoliv, kde by získali příslušná práva uvedlo 4,65 % respondentů. Všechny další země byly zvoleny jednotlivě, a to z 0,78 %.

Následující série otázek je identifikační a slouží k popisu zkoumaného vzorku.

Tabulka 49 Jste:

	Četnost	Procenta
Muž	69	53,5
Žena	60	46,5
Celkem	129	100,0

Zdroj¹⁴⁶

Na anketu odpovědělo přibližně stejný počet mužů a žen. Mužských respondentů bylo 53,5 % a ženských 46,5 %.

Tabulka 50 Identifikujete se jako:

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	0,8
Homosexuál	115	89,1
Bisexuál	12	9,3
Jiné	1	0,8
Celkem	129	100,0

Zdroj¹⁴⁷

Na otázku ohledně sexuální orientace jeden z respondentů neodpověděl, a jeden se zařadil do kategorie „Jiné“. Ze zbylých 98,4 % respondentů se 9,3 % identifikovalo jako bisexuální a 89,1 % jako homosexuální.

¹⁴⁶ Vlastní zpracování

¹⁴⁷ Vlastní zpracování

Tabulka 51 Kolik Vám je let?

	Četnost	Procenta
Neodpověděli	1	0,8
Do 20	12	9,3
21-30	54	41,9
31-40	42	32,6
41-50	17	13,2
51-60	1	0,8
60 a více	2	1,6
Celkem	129	100,0

Zdroj¹⁴⁸

Největší skupinu respondentů tvořila věková kategorie 21-30. Patřilo do něj 41,9 % respondentů. Druhou největší skupinu tvořila kategorie 31-40 let, s 32,6 %. Další kategorií byla skupina 41-50 let, do které patřilo 13,2 %. Do kategorie do 20 let patřilo 9,3 % respondentů. Několik respondentů bylo starších 50 let, a to 0,8 % dotázaných v kategorii 51-60 let a 1,6 respondentů starších 60 let.

Tabulka 52 Žijete v obci s počtem obyvatel:

	Četnost	Procenta
Do 500	6	4,7
501-2 000	12	9,3
2 001-5 000	5	3,9
5 001-30 000	27	20,9
30 001-100 000	14	10,9
100 001 a více	65	50,4
Celkem	129	100,0

Zdroj¹⁴⁹

¹⁴⁸ Vlastní zpracování¹⁴⁹ Vlastní zpracování

Nejvíce respondentů pochází z města s více jak 100 001 obyvateli – 50,4 %. Druhou největší skupinu tvoří dotázaní žijící ve městech s 5 001–30 000 obyvateli s 20,9 %. Ve městech s 30 001–100 000 obyvateli žije třetí největší skupina respondentů, a to 10,9 %. Další skupinou jsou dotázaní žijící v místech s 501–2000 obyvateli, kterých je 9,3 %. Ve vesnicích s obyvatelstvem pod 500 žije 4,7 % respondentů. Nejméně respondentů pochází z vesnic a měst s 2001-5000 obyvateli, kterých je 3,9 %. Převážně respondenti pocházeli z větších měst.

Tabulka 53 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

	Četnost	Procenta
SOU nebo nižší	7	5,4
SŠ	55	42,6
VŠ Bakalářské	23	17,8
Vyšší	44	34,1
Celkem	129	100,0

Zdroj:¹⁵⁰

Největší skupinu respondentů tvořili středoškoláci, kterých bylo 42,6 %. Druhou nejpočetnější skupinu tvořili respondenti, kteří absolvovali vyšší než bakalářské studium – 34,1 %. Bakalářské studium absolvovalo 17,8 % dotázaných. Vysokoškolsky vzdělaných respondentů tedy bylo 51,9 %. Pouhých 5,4 % dotázaných tvořili absolventi středních odborných učilišť, nebo měli vzdělání nižší.

10.6 Vyhodnocení hypotéz

Před vytvořením ankety bylo v rámci výzkumné části této diplomové práce stanoveno dvacet hypotéz, které budou v této části práce na základě výsledků výzkumu buď potvrzeny nebo vyvráceny. Hypotéza je považována za potvrzenou, pokud se více jak 50 % odpovědí shodovalo nebo spíše shodovalo se stanovenou hypotézou. Pokud shoda byla nižší než 50 %, je hypotéza považována za nepotvrzenou.

¹⁵⁰ Vlastní zpracování

Hypotéza č. 1 - Čeští homosexuálové nejsou spokojeni se současnou právní úpravou partnerského soužití

Viz Tabulka 38: Jste spokojeni s právní úpravou ohledně adopce stejnopohlavních párů ve své zemi?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 1 ankety určené českým respondentům.

Ankety se zúčastnilo 129 respondentů, ze kterých 101 vyjádřilo nesouhlas se spokojeností s právní úpravou partnerského soužití. Tato hypotéza tedy byla potvrzena.

Hypotéza č. 2 - Čeští homosexuálové jsou nespokojeni s nemožností společné adopce dětí

Viz tabulka 40: Přáli byste si mít možnost adopce dítěte z ústavu?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 3 ankety určené českým respondentům.

Ankety se zúčastnilo 129 respondentů, ze kterých 92 vyjádřilo přání mít možnost adopce dítěte z ústavu, jsou tedy nespokojeni s nemožností společné adopce. Hypotéza č. 2 se potvrdila

Hypotéza č. 3 - Čeští homosexuálové jsou spokojeni s právní úpravou oproti Velké Británii

Viz tabulka 45: Připadá vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Velkou Británií?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 9 ankety určené českým respondentům.

Ankety se zúčastnilo 129 respondentů, ze kterých 2 uvedli souhlas s touto otázkou. Hypotéza č. 3 se nepotvrdila.

Hypotéza č. 4 - Čeští homosexuálové jsou spokojeni s právní úpravou oproti Ruské federaci

Viz tabulka 46: Připadá vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Ruskou federací?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 10 ankety určené českým respondentům.

Ankety se zúčastnilo 129 respondentů, ze kterých 60 vyjádřilo souhlas s touto otázkou. Hypotéza č. 4 se potvrdila.

Hypotéza č. 5 - Homosexuálové Ruské federace jsou nespokojení s právní úpravou oproti Velké Británii

Viz tabulka 12: Připadá vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Velkou Británií?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 10 ankety určené respondentům z Ruské federace.

Na anketu odpovědělo 18 respondentů, z nichž 10 vyjádřilo nesouhlas s touto otázkou. Hypotéza č. 5 byla potvrzena.

Hypotéza č. 6 - Homosexuálové ruské federace jsou nespokojení s právní úpravou oproti České republice

Viz tabulka 11: Připadá vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Českou republikou?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 9 ankety určené respondentům z Ruské federace.

Na anketu odpovědělo 18 respondentů. Sedm z nich vyjádřilo nesouhlas s otázkou, tři spíše nesouhlas a pět nevědělo. Dle výsledků byla tedy hypotéza č. 6 potvrzena.

Hypotéza č. 7 - Homosexuálové ve Velké Británii jsou spokojení s právní úpravou oproti České republice

Viz tabulka 28: Připadá vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Českou republikou?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 9 ankety určené respondentům z Velké Británie.

Na anketu odpovědělo 17 respondentů, ze kterých 10 zvolilo odpověď nevim. Pomocí zvolené metodiky hypotézu nelze potvrdit ani vyvrátit.

Hypotéza č. 8 - Homosexuálové ve Velké Británii jsou spokojeni s právní úpravou oproti Ruské federaci

Viz tabulka 29: Připadá vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Ruskou federací?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 10 ankety určené respondentům z Velké Británie. Na anketu odpovídalo 17 respondentů, z nichž 10 vyjádřilo souhlas s otázkou. Hypotéza č. 8 byla tedy potvrzena.

Hypotéza č. 9 - Čeští homosexuálové by neemigrovali, aby získali více práv

Viz tabulka 47: Uvažovali byste nad emigrací pro získání lepšího právního postavení?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 12 ankety určené českým respondentům.

Ankety se zúčastnilo 129 respondentů, z nichž 72 zvolilo zápornou odpověď. Hypotéza č. 9 byla potvrzena.

Hypotéza č. 10 - Homosexuálové Velké Británie by neemigrovali, aby získali více práv

Viz tabulka 30: Uvažovali byste nad emigrací pro získání lepšího právního postavení?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 12 ankety určené respondentům z Velké Británie.

Na tuto otázku z ankety odpovědělo 16 respondentů, z nichž 11 uvedlo zápornou možnost. Hypotéza č. 10 se potvrdila.

Hypotéza č. 11 - Homosexuálové Ruské federace by emigrovali, aby získali více práv

Viz tabulka 13: Uvažovali byste nad emigrací pro získání lepšího právního postavení?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 12 ankety určené respondentům z Ruské federace. Na tuto otázku v anketě odpovědělo 15 respondentů, ze kterých 14 uvedlo souhlas s emigrací. Hypotéza č. 11 byla potvrzena.

Hypotéza č. 12 - Čeští homosexuálové by nevyužili možnosti náhradní matky

Viz tabulka 41: Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 5 ankety určené českým respondentům.

Na anketu odpovídalo 129 respondentů, ze kterých 18 uvedlo, že by možnost náhradní matky nevyužili. Hypotéza č. 12 se tedy nepotvrdila.

Hypotéza č. 13 - Homosexuálové Ruské federace by nevyužili možnosti náhradní matky

Viz tabulka 7: Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 5 ankety určené respondentům z Ruské federace.

Na anketu odpovídalo 18 respondentů, z nichž 2 uvedli, že by možnost náhradní matky využili. Hypotéza č. 13 se tedy nepotvrdila.

Hypotéza č. 14 - Homosexuálové ve Velké Británii by využili možnosti náhradní matky

Viz tabulka 24: Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 5 ankety určené respondentům z Velké Británie.

Na anketu odpovídalo 17 respondentů, z nichž 9 uvedlo, že by možnost náhradní matky nevyužilo. Hypotéza č. 14 se tedy nepotvrdila.

Hypotéza č. 15 - Čeští homosexuálové se cítí diskriminováni právním systémem jejich státu

Viz tabulka 43: Cítíte se být diskriminováni právním systémem svého státu?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 7 ankety určené českým respondentům.

Na otázku odpovídalo 129 respondentů, z nichž se 52 cítí být diskriminováno a 45 spíše diskriminováno. Hypotéza č. 15 se tedy potvrdila.

Hypotéza č. 16 - Homosexuálové ve Velké Británii se cítí diskriminováni právním systémem jejich státu

Viz tabulka 26: Cítíte se být diskriminováni právním systémem svého státu?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 7 ankety určené respondentům z Velké Británie.

Na tuto otázku z ankety odpovídalo 17 respondentů, z nichž 8 s tímto prohlášením nesouhlasí. Hypotéza č. 16 se nepotvrdila.

Hypotéza č. 17 - Homosexuálové Ruské federace se cítí diskriminováni právním systémem jejich státu

Viz tabulka 9: Cítíte se být diskriminováni právním systémem svého státu?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 7 ankety určené respondentům z Ruské federace.

Na tuto otázku z ankety odpovídalo 18 respondentů, ze kterých se 9 cítí diskriminováno a 8 se spíše cítí diskriminováno. Hypotéza č. 17 tak byla potvrzena.

Hypotéza č. 18 - Největším problémem s LGBT právy podle Českých respondentů je nerovnost práv

Viz tabulka 42: Co je podle Vás největší problém v České republice ve spojitosti s LGBT právy?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 6 ankety určené respondentům z České republiky. Na otázku odpovídalo 129 respondentů, a nejčastější odpovědí byla „Absence rovného manželství a adopcí.“ Tato odpověď spadá do kategorie nerovnosti práv, proto se hypotéza č. 18 potvrdila.

Hypotéza č. 19 - Největším problémem s LGBT právy podle respondentů Ruské federace je absence práv

Viz tabulka 8: Co považujete za největší problém v oblasti LGBT práv ve Vaší zemi?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 6 ankety určené respondentům z Ruské federace.

Na otázku odpovídalo 18 respondentů, z nichž 10 uvedlo možnost „Nedostatek práv.“ Hypotéza č. 19 tedy byla potvrzena.

Hypotéza č. 20 - Největším problémem s LGBT právy podle respondentů Velké Británie je konzervatismus

Viz tabulka 25: Co považujete za největší problém v oblasti LGBT práv ve Vaší zemi?

Pro tuto hypotézu byla využita otázka č. 6 ankety určené respondentům z Velké Británie.

Na otázku odpovídalo 17 respondentů, z nichž 7 uvedlo jako největší problém „Stigma a předsudky.“ Hypotéza č. 20 tedy nebyla potvrzena.

11 Výsledky a diskuze

Autor si během studia odborné literatury a platných právních předpisů rozšířil své znalosti. Registrované partnerství od svého vzniku nedošlo žádné důležitější revize. Nadále tak zůstává spíše symbolickou institucí, která se zdá být slabou náhražkou za manželství a neřeší komplikované právní situace LGBT rodin, přestože podpora rovnoprávnosti ve společnosti stoupá.

Právní postavení homosexuálů ve Velké Británii je, alespoň z právního hlediska, téměř ideální. zatímco situace v Ruské federaci je skutečně špatná, hlavně díky existenci tzv. antipropagačního zákona. Homosexuálové žijící v Ruské federaci by mohli využít pomoci některé z mezinárodních organizací zabývajících se LGBT právy, o nichž autor získal přehled, aby získal právní pomoc.

Zjištěná právní situace homosexuálních osob v Ruské federaci je skutečně velmi špatná, jak ostatně potvrzuje každoroční průzkum organizace ILGA. Dotázaní jsou silně nespokojeni s právní úpravou, chybí jim práva právní úpravy svazků i možnosti adopce, cítí se diskriminováni a zcela jistě by chtěli emigrovat. Pochopitelně, právní úpravu ve svém státu považují za nedostatečnou oproti ostatním zkoumaným zemím.

Stejně výsledky lze očekávat i v případě, že by zkoumaný vzorek byl mnohonásobně větší a skladebně pestřejší, zejména díky existenci již několikrát zmíněného tzv. antipropagačního zákona, který činí postavení homosexuálů v Ruské federaci velmi složitým, mnohdy až nebezpečným. Autor se naopak nedomnívá, že by celoplošný výzkum s počty respondentů sahajícím do řádu tisíců mohl nějak pomoci, a to hlavně kvůli silné proti homosexuální náladě ruské společnosti.

Naopak zjištěná situace ve Velké Británii je velmi pozitivní, což opět dokládá hodnocení ILGA. Respondenti jsou spokojeni se svou situací, necítí se být diskriminováni, ani nechtějí emigrovat. Bylo naznačeno, že k emigraci by mohlo dojít po Brexitu, ale můžeme předpokládat, že odchod Velké Británie z Evropské Unie nijak zásadně neovlivní právní postavení homosexuálů v zemi. Položené otázky ohledně přání adopce, využití náhradní matky a uzavření manželství byly položeny z důvodu zachování stejné struktury ankety pro všechny zkoumané země, jelikož tyto možnosti právní systém Velké Británie umožňuje. Svoji

právní situaci považují za dostatečnou proti Ruské federaci, oproti České republice si dotázaní nebyli jistí.

Nový výzkum většího rozsahu by nejspíše nezjistil zásadní rozdíly v otázce spokojenosti s právní úpravou, jelikož ta je, jak už bylo zmíněno, velmi dobrá. Mohl by však přinést nové a zajímavé výsledky v tom, co respondenti považují za největší problém ve spojitosti s LGBT právy a co vnímají jako diskriminaci. Tato část výzkumu by zcela jistě dokázala odhalit slabá místa současné právní úpravy a mohla by pomoci eliminovat i tyto skutečnosti. Bylo zjištěno, že dotázaní často naráží na stigma a předsudky ze strany ostatních lidí, což však žádný zákon nejspíše nevyřeší.

Situace zjištěná v České republice je spíše negativní. Stejná situace panovala i v roce 2015, kdy byl autorem proveden podobný výzkum. Mezi dotázanými panuje nespokojenost ohledně právní úpravy jak registrovaného partnerství, tak i adopce. Dotázaní by si přáli mít možnost uzavřít manželství, adoptovat dítě partnera nebo i z ústavu, stejně jako využití náhradní matky. Za největší problém je v České republice považována nerovnost v právech, a to zejména ve zkoumaných oblastech partnerství a adopce, spolu s neporozuměním, netolerancí a současným postojem politiků. Stejně tak se dotázaní cítí být diskriminováni rozdílností práv, což považují i za největší problém v naší zemi. I přes to by 55 % dotázaných neemigrovalo, ale raději by zůstali v zemi a pokusili se dosáhnout změny. Respondenti byli poměrně pochopitelně spokojeni se situací oproti Ruské federaci, oproti Velké Británii už nikoliv.

11.1 Výsledky stanovených hypotéz

Z dvaceti stanovených hypotéz bylo potvrzeno třináct, šest hypotéz bylo vyvráceno a jednu hypotézu nebylo možno ani potvrdit, ani vyvrátit.

Hypotézy o nespokojenosti českých homosexuálů s právní úpravou registrovaného partnerství a nemožnosti společné adopce se potvrdily. Respondenti vyjádřili silnou nespokojenost ohledně právní úpravy těchto dvou témat. Potvrdila se i hypotéza ohledně spokojenosti s právní situací oproti Ruské federaci. Spokojeností se taktéž zabývaly hypotézy o nespokojenosti ruských homosexuálů s jejich právní situací oproti Velké Británii a České republice. Tyto hypotézy se potvrdily. Hypotéza o spokojenosti s právní situací homosexuálů ve Velké Británii oproti Ruské federaci byla potvrzena. Stejně tak byla potvrzena hypotéza o neochotě českých homosexuálů emigrovat, stejně jako respondenti z Velké Británie. Shodně

anketa potvrdila hypotézu o odhodlání ruských homosexuálů emigrovat. Stejně tak výzkum potvrdil hypotézy, které zkoumaly, zda se respondenti České republiky a Ruské federace cítí diskriminováni právním systémem svého státu. Potvrdil se předpoklad, že dle dotázaných je největším problémem s LGBT právy v České republice je nerovnost práv, zejména nerovnost registrovaného partnerství a manželství. V Ruské federaci je pak největším problémem absence LGBT práv.

Nepotvrdil se předpoklad stanovený hypotézou očekávající spokojenost českých homosexuálů se svojí právní situací oproti Velké Británii. Nepotvrdily se ani hypotézy stanovené ohledně možnosti využití náhradní matky. Předpoklad, že čeští homosexuálové by nevyužili možnost náhradní matky, byl vyvrácen, stejně jako domněnka, že by náhradní matku využili ani ruští homosexuálové. Byl vyvrácen i předpoklad, že britští homosexuálové by náhradní mateřství využili. Hypotéza předpokládající, že se britští homosexuálové cítí diskriminováni právním systémem svého státu se nepotvrdila. Jako největší problém ve Velké Británii byl předpokládán konzervatismus, vzhledem k silným tradicím přetrvávajícím ve Velké Británii. Tato hypotéza byla též vyvrácena.

Hypotéza, již se nepodařilo potvrdit ani vyvrátit se týkala spokojenosti britských homosexuálů se svým právním postavením oproti České republice. Důvodem byla převládající odpověď neví, pramenící z neznalosti právních poměrů v České republice.

Nejlépe svoji situaci hodnotí homosexuálové ve Velké Británii. Jsou spokojeni s právní úpravou jejich svazků a jsou spíše spokojeni s právní úpravou ohledně adopce dětí, avšak oproti předpokladům by nevyužili možnost náhradní matky. V porovnání s Českou republikou nedokázali svá práva vyhodnotit ani jako lepší, ani jako horší, avšak v porovnání s Ruskou federací je jednoznačně hodnotili jako lepší. Vzhledem k dobré právní úpravě by neemigrovali, aby získali lepší práva, a necítí se být diskriminováni právním systémem svého státu. Oproti očekávání, že největším problémem spojeným s LGBT problematikou bude ve Velké Británii konzervatismus, se ukázala největším problémem být stigma a předsudky.

Naopak nejhůře, dle očekávání, hodnotí své postavení homosexuálové v Ruské federaci. Jsou nespokojeni s absencí jakýchkoli práv v oblasti soužití i adopce, cítí se být diskriminováni právní úpravou svého státu a emigrovali by, aby pro sebe získali více práv. V porovnání s oběma dalšími zkoumanými zeměmi považují právní úpravu za nedostatečnou a jsou

s ní nespokojení. Oproti očekávání by využili možnost náhradní matky. Základní předpoklad při stanovování této hypotézy vycházel z velkého procenta věřících Rusů, výsledky ankety jej však vyvrátily. Za největší problém ve své zemi pak považují absenci práv homosexuálů vůbec.

Homosexuálové v České republice jsou nespokojeni se svými právy a zákony upravujícími jejich svazky, tedy registrovaným partnerstvím a stejně tak s ohledem na možnost, či spíše nemožnost adopce, a oproti výchozímu předpokladu by využili možnost náhradní matky. Dle očekávání jsou spokojeni se svými právy oproti Ruské federaci a navzdory očekávání jsou nespokojeni s právní úpravou oproti Velké Británii. Též se cítí být diskriminováni právním systémem České republiky, ale přesto by více jak polovina dotázaných neemigrovala.

12 Závěr

Tématem diplomové práce bylo právní postavení homosexuálů ve společnosti a zaměřila se na svazky homosexuálních párů v České republice, registrované partnerství a adopci. V teoretické části práce byly rozebrány postoje společnosti k homosexualitě jako takové v podobě homofobie, procesu coming outu, problematiky onemocnění HIV a AIDS a diskriminace a šikany, stejně jako základní faktory ovlivňující postoje veřejnosti k homosexuálům. Tyto postoje často ovlivňují politickou a právní situaci spjatou s touto problematikou.

Hlavním cílem teoretické části byla analýza registrovaného partnerství a zákonem upravené vztahy homosexuálů k jejich dětem a možnosti adopce v České republice. Tento rozbor byl porovnán s právní situací ve Velké Británii a Ruské federaci, jako dvěma velkými Evropskými protipóly. V této souvislosti byl proveden rozbor mezinárodních organizací zaštiťující práva homosexuálů, jakožto zdroj informací, inspirací, ale i možností ke kterým organizacím se homosexuálové mohou obrátit o pomoc, pokud jsou jejich práva porušována anebo které se mezinárodně angažují a zasazují se o práva homosexuálů.

V analytické části došlo před vlastním výzkumem k rozboru toho, jak se postoj české veřejnosti vzhledem k homosexuálům měnil od vzniku samostatné České republiky až po současnost, spolu s analýzou předchozích výzkumů na toto téma. Pro samotný výzkum bylo stanoveno dvacet hypotéz, které měly napomoci vyhodnocení cílů. Těmi byla analýza názorů homosexuálních jedinců v produktivním věku na jejich právní situaci ve všech třech srovnávaných státech. Vzhledem k nízkému počtu respondentů však výsledky nejsou reprezentativní, avšak mohou sloužit jako podklad pro další výzkumy.

Situace ve Velké Británii je z právního hlediska vůči homosexuálům téměř ideální. Jediná změna k lepšímu do budoucna by byla možnost uzavírat manželství na celém území, což dnes není možné v Severním Irsku.

Návrhy legislativních úprav pro Ruskou federaci by mohly vydat na celou diplomovou práci. Nejdůležitějším krokem by mělo být zrušení tzv. antipropagačního zákona, zákaz zločinů z nenávisti a vytvářením či zavedením alespoň základních práv.

V případě České republiky by doporučovanou změnou byla zavedení manželství pro všechny. Rozdíly mezi registrovaným partnerstvím a manželstvím jsou totiž velmi podstatné. Hlavně

protože nevzniká nárok na společné jmění, není možná volba příjmení při uzavření sňatku, neexistuje nárok na vdovské a vdovecké důchody a děti nemají nárok na sirotčí důchod po nebiologickém rodiči. Dále by bylo vhodné uzákonit alespoň možnost adopce dítěte partnera, jelikož zákon ukládá povinnost starat se, ale práva už nedává žádná. Tyto změny by jistě pomohly k tomu, aby se čeští homosexuálové přestali cítit jako občané druhé třídy, kteří mají stejné povinnosti jako všichni ostatní, avšak rozdílná práva.

Pokud by však k zavedení manželství pro všechny nedošlo, bylo by vhodné revidovat zákon o registrovaném partnerství. Především pak ve vztahu druhého z partnerů k dětem, jako například přístup k údajům o zdravotním stavu dětí, možnost děti vyzvedávat bez písemného souhlasu a podobně. Ideální by v tomto bodě byla možnost adopce. Stejně vhodné by bylo ustanovení společného jmění, vdovské a vdovecké důchody, nebo také nárok na sirotčí důchod po nebiologickém rodiči. Pokud je homosexuálům odpíráno manželství, úprava registrovaného partnerství na úroveň alespoň srovnatelnou s manželstvím by jistě velmi pomohla k tomu, aby se homosexuálové necítili jako druhořadí občané.

13 Seznam použitých zdrojů

Seznam použité české literatury

BRZEK, A. a PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, J. *Třetí pohlaví?*. Praha: Scientia Medica, 1992, 124 s. ISBN 80-855-2603-4.

BRZEK, A. *Sexuologie pro právníky*. Praha: Karolinum, 1999, 70 s. ISBN 80-718-4383-0.

FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000.

HRUŠÁKOVÁ, M., Z. KRÁLÍČKOVÁ a L. WESTPHALOVÁ. *Rodinné právo*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-644-9.

JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2000. 219 s. ISBN 80-7184-954-5

MORUS. *Světové dějiny sexuality*. Vyd. 3., (V Euromedia Group 1.) V Praze: Ikar, 2007. ISBN 978-80-249-0887-8.

NOVOTNÝ, P. - IVIČIČOVÁ, J. - SYRŮČKOVÁ, I. - VONDRÁKOVÁ, P. *Nový občanský zákoník: Rodinné právo*. Praha: GRADA Publishing, 2014. Právo pro každého.

NOVOTNÝ, P., J. IVIČIČOVÁ, I. SYRŮČKOVÁ a P. VONDRÁČKOVÁ. *Nový občanský zákoník*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Právo pro každého (Grada). ISBN 9788027104314.str 40

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

STEHLÍKOVÁ, D., PROCHÁZKA, I. A HROMADA, J. SOHO. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995, 140 s.

WEISS, P a Zvěřina J. *Sexuální chování v ČR: situace a trendy*. Praha: Portál, 2001, 159 p. ISBN 80-717-8558-X. s. 108.

Seznam použité zahraniční literatury

BAUMLE, Amanda K. *International Handbook on the Demography of Sexuality*. Londýn: Springer Dordrecht Heidelberg, 2013. ISBN 9789400755116.

GILMORE, Stephen. *Parental Rights and Responsibilities*. Oxon: Routledge, 2017. ISBN 978-1472463371.

HILL, Nicola. *The Pink Guide to Adoption for Lesbians and Gay Men*. Londýn: British Association for Adoption and Fostering, 2009. ISBN 978-1907585593.

PURTON, Peter. *Champions of Equality: Trade unions and LGBT rights in Britain*. 1. Lawrence and Wishart Limited, 2017. ISBN 1912064588.

SCHERPE, Jens M. *European Family Law Volume III: Family Law in a European Perspective*. 1. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited, 2016. ISBN 978 1 78536 304 7.

SPERTI, Angioletta. *Constitutional Courts, Gay Rights and Sexual Orientation Equality*. 1. Londýn: Bloomsbury, 2017. ISBN 9781782256472.

Seznam použitých internetových zdrojů

Autor neveden. *About GATE*. GATE [online]. 2018 [cit. 2018-05-22]. Dostupné z: <https://transactivists.org/about/>

Autor neveden. *ABOUT IALGBTJ*. International association of LGBT judges [online]. 2018 [cit. 2018-06-14]. Dostupné z: <https://ialgbtj.org/about/>

Autor neveden. *About us* [online]. ILGA [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://ilga.org/about-us>

Autor neveden. *About us*. GRIN [online]. 2018 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: http://www.grincampaign.com/About_Us.html

Autor neveden. *About us*. *Kaleidoscope trust* [online]. 2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://kaleidoscopetrust.com/about-us/>

ANTONOVA, Maria. *Homophobic fever. Russian Life* [online]. Russian Life, 2013 [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <https://russianlife.com/archive/backissue/params/Issue/2103108200/>

Autor neuveden. *Co dělat, intervence pedagoga* [online]. 2009 [cit. 2017-12-15]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/20283_1_1/

DAY, Joney. *Same sex relationship. Same sex relationship - Guide* [online]. 2013 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.samesexrelationshipguide.com>

Autor neuveden. *Effect of extension of marriage: further provision*. Legislation UK [online]. Spojené království [cit. 2018-05-12]. Dostupné z: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2013/30/schedule/4/enacted>

ELDER, Miriam. *Russia passes law banning gay 'propaganda'*. The Guardian [online]. The Guardian, 2013 [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2013/jun/11/russia-law-banning-gay-propaganda>

Autor neuveden. *Family codex*. ConsultantPlus [online]. 2017 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_8982/#p1007

FRIEDMAN, Misha. *Official Homophobia in Russia*. Pulitzer center [online]. 2014 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <http://pulitzercenter.org/projects/russia-human-rights-government-violence-discrimination-LGBT>

HERSZENHORN, David. *Gays in Russia Find No Haven, Despite Support From the West*. The New York Times [online]. 2013 [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2013/08/12/world/europe/gays-in-russia-find-no-haven-despite-support-from-the-west.html>

Autor neuveden. *HIV pozitivním zavírají zaměstnavatelé dveře* [online]. 2014 [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/260414-hiv-pozitivnim-lidem-zaviraji-zamestnavatele-dvere/>

Autor neuveden. *Homofobie v žákovských kolektivech* [online]. 2009 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/10761>

Autor neuveden. *Homosexualita v dějinách. Experiment 4%* [online]. Praha: Česká televize, 2008 [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/2814-homosexualita-v-dejinach/>

Autor neuveden. *How do we do it?* [online]. ILGA [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://ilga.org/what-we-do>

LAVRIKOV, Juris. *Ment: How Europe has influenced the UK's journey on LGBT rights*. Pink news [online]. Pink news, 2014 [cit. 2018-05-12]. Dostupné z: <https://www.pinknews.co.uk/2014/06/06/comment-how-europe-has-influenced-the-uks-journey-on-lgbt-rights/>

Autor neuveden. *Léčení homosexuality*. In: 004.CZ - Léčení homosexuality [online]. 2016. [cit. 2016-06-16]. Dostupné z: <http://www.004.cz/lezeni-homosexuality>

Autor neuveden. *May 17th* [online]. [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.homophobiaday.org/default.aspx?scheme=3176>

Autor neuveden. *Metodické vysvětlivky*. Český statistický úřad [online]. Praha, 2014 [cit. 2018-09-02]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/4032-06-2006-metodicke_vysvetlivky

Autor neuveden. *Mezinárodní tématická síť pro výměnu zkušeností v zaměstnávání HIV pozitivních* [online]. 2013 [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/mezinarodni-tematicka-sit-pro-vymenu-zkusenosti-v>

Autor neuveden. *Our mission*. Organization Intersex International [online]. 2018 [cit. 2018-06-03]. Dostupné z: <https://oiiinternational.com/676/mission-statement/>

Autor neuveden. *OUR MODEL FOR LGBTIQ HUMAN RIGHTS CHANGE*. Outright action international [online]. 2018 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: <https://www.outrightinternational.org/how-we-work>

PECHOVÁ, O. *Základní pojmy a definice za zákoníku práce* [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.mkc.cz/uploaded/antidiskriminace/Homofobie.pdf>

PROCHÁZKA I. - GRAUPNER, H. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online][cit.20.5.2018]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

PROCHÁZKA, Ivo. *Historie právních postojů k homosexualitě na území České republiky. Gay iniciativa v České republice*[online]. Vídeň: Gay iniciativa v České republice [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=68>

Autor neuveden. *Rainbow Europe*. ILGA [online]. ILGA, 2017 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://rainbow-europe.org/#8656/0/0>

Autor neuveden. *Reducing Sexual Prejudice: The Role of Coming Out* [online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z: <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/reducing-sexual-prejudice.aspx>

Autor neuveden. *Regions* [online]. ILGA [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://ilga.org/about-us/regions>

Autor neuveden. *Resolution on Appropriate Affirmative Responses to Sexual Orientation Distress and Change Efforts* [online]. [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.apa.org/about/policy/sexual-orientation.aspx>

Autor neuveden. *Russia's Putin signs law limiting adoption by gays*. USA today [online]. 2013 [cit. 2018-05-24]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/news/world/2013/07/03/russia-putin-gay-adoption/2486913/>

Autor neuveden. *Sexuální orientace a genderová identita v rámci Rady OSN pro lidská práva*. Evropský parlament [online]. 2011 [cit. 2018-06-14]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2011-0427+0+DOC+PDF+V0//CS>

SCHAAF, Matthew. *Advocating for Equality. A Brief History of LGBT Rights in Russia* [online]. Harriman magazine, 2014 [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: http://www.columbia.edu/cu/creative/epub/harriman/2014/winter/advocating_for_equality.pdf

Autor neuveden. *Statistika zaměstnanosti*. Eurostat [online]. 2018 [cit. 2018-09-02]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics/cs

Autor neuveden. *Step by step Guide*. Pride House [online]. 2016 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.pridehouseinternational.org/index.php/step-by-step-guide/>

Autor neuveden. *The Pride House History and Concept. Pride House* [online]. 2016 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.pridehouseinternational.org/index.php/history/>

Autor neuveden. *Usnesení Evropského parlamentu o homofobii v Evropě* [online]. 2006 [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2006-0018+0+DOC+XML+V0//CS>

Všeobecná deklarace lidských práv. United Nations [online]. 2015 [cit. 2018-05-05]. Dostupné z: http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/12/UDHR_2015_11x11_CZ2.pdf

Autor neuveden. *Welcome. Organization Intersex International* [online]. 2018 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://oiiinternational.com/2533/welcome/>

Autor neuveden. *What we do* [online]. IGLYO [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://www.iglyo.com/what-we-do/>

Autor neuveden. *What we do* [online]. ILGA [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://ilga.org/what-we-do>

Autor neuveden. *What we do. Kaleidoscope trust* [online]. 2018 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <https://kaleidoscopetrust.com/what-we-do/>

Autor neuveden. *What we do? IRQR* [online]. 2017 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: http://irqr.ca/2016/?page_id=163

Autor neuveden. *WHERE WE WORK. Outright action international* [online]. 2018 [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: <https://www.outrightinternational.org/where-we-work>

Autor neuveden. *Who we are* [online]. IGLYO [cit. 2018-02-04]. Dostupné z: <http://www.iglyo.com/about/>

Autor neuveden. *Základní pojmy a definice za zákoníku práce* [online]. [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <http://www.hiv-prace.cz/databanka/zakladni-pojmy-a-definice-ze-zakoniku-prace.html>

Seznam použitých článků

Bennetts, Marc. „*Russia’s Slide Into Ultra-Conservatism*“. *Vocativ*, 14. října 2016.

CLEMENTS, Ben a CLIVE D. FIELD. *Public opinion toward homosexuality and gay rights in Great Britain*. *Public Opinion Quarterly*. 2014, 78(2), 26.

Seznam použitých kvalifikačních prací

ČERNÁ, Dagmar. *Standard lidských práv v Evropě: srovnání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Listiny základních práv Evropské unie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2009. *Prameny a nové proudy právní vědy*, no. 43. ISBN 978-80-87146-21-7.

HANISCHOVÁ, Nela. *Životní zkušenosti a názory mladých homosexuálů*. České Budějovice, 2015. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita V Českých Budějovicích.

LAPINA, Veronika. „*Is There a Propaganda of Homosexuality? Re-emergence of the Russian LGBT Movement in the Context of Political Heterosexism and Homophobia*“. Diplomová práce, Central European University, 2013

MALICH, Petr. *Homosexuálové a právo v České republice*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha

Šíma, Vojtěch. „*Postavení sexuálních menšin v Ruské federaci a v České republice*“. Bakalářská práce, Masarykova univerzita, 2014

VÁVROVÁ, Daniela. *Postoje homosexuálních mužů a žen k rodičovství*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Masarykova Univerzita

Volšátová, Tereza. „*Sexualita a ochrana lidských práv: problém ochrany práv homosexuálů a transsexuálů*“. Diplomová práce, Masarykova univerzita, 2012, 21.

Seznam použité legislativy

Zákon č. 115/2006 ze dne 26. ledna 2006, o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky, 2006, částka 38.

Zákon č. 89/2012 ze dne 3. prosince 2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů České republiky, 2012, částka 33

Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 7/15 [online]. Ústavní soud České republiky 2016. [cit. 2018-05-19]. Dostupné z:

https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2016/Pl._US_7_15_vcetne_disentu_na_web.pdf

Sněmovní tisk 957/0, část 1/4. [online]. Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky [cit. 2018-05-19]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=957&CT1=0>

14 Přílohy

Příloha 1: Anketa ke spokojenosti s právním postavením homosexuálů ve společnosti

1. Jste spokojeni s právní úpravou ohledně soužití stejnopohlavních párů ve své zemi? Ano Spíše ano Nevím Spíše ne Ne
2. Jste spokojeni s právní úpravou ohledně společné adopce stejnopohlavními páry ve své zemi? Ano Spíše ano Nevím Spíše ne Ne
3. Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě partnera?
4. Přáli byste si mít možnost adoptovat dítě z ústavu?
5. Využili byste možnost náhradní matky, kdyby to právní úprava umožňovala?
6. Co je podle vás největší problém ve vaší zemi ve spojitosti s LGBT právy?
7. Cítíte se být diskriminováni právním systémem svého státu? Ano Spíše ano Nevím Spíše ne Ne
8. Co považujete za diskriminaci právním systémem?
9. Připadá Vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Velkou Británií? Ano Spíše ano Nevím Spíše ne Ne
10. Připadá Vám právo Vašeho státu v této oblasti dostatečné v porovnání s Ruskou federací? Ano Spíše ano Nevím Spíše ne Ne
11. Emigrovali byste do jiného státu kvůli získání možnosti uzavřít sňatek a adopce? Ano Ne
12. Pokud ano, kam?
13. Jste: Muž žena
14. Identifikujete se jako: Homosexuál bisexuál další

15. Kolik Vám je let? Do 20 21-30 31-40 41-50 51-60 více

16. Žijete v obci s počtem obyvatel? Do 500 do 2000 do 5000
do 30 000 do 100 000 nad 100 000

17. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? SOU nebo nižší SŠ VOŠ VŠ
bakalářské VŠ magisterské/inženýrské Vyšší